

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Zdravotně sociální fakulta

**Hlubková sonda do životního způsobu dospívajících a mladých
lidí od 15-26 let žijících na malé vesnici.**

bakalářská práce

Autor práce: Petra Zhorná
Studijní program: Rehabilitace
Studijní obor: Rehabilitační-psychosociální péče o postižené děti,
dospělé a seniory
Vedoucí práce: PhDr. Martina Hrušková, Ph.D
Datum odevzdání práce: 4.5.2012

Abstrakt

Pro zpracování bakalářské práce bylo zvoleno téma: Hlubková sonda do životního způsobu dospívajících a mladých lidí od 15-26 let žijících na malé vesnici. Hlavním cílem bylo získat informace, na jejichž základě by bylo možné charakterizovat životní způsob dospívajících a mladých lidí ve věku 15-26 let ve vesnici Pojbuky.

V teoretické části je shrnuto dosavadní poznání daného jevu. Použita byla obsahová analýza relevantních dokumentů. Jsou zde vysvětlené a definované důležité pojmy, které souvisí s výše zmiňovaným tématem.

Pro zpracování empirické části bakalářské práce byl zvolen kvalitativní výzkum. Byla použita technika dotazování- hloubkový rozhovor. Tematické okruhy rozhovoru byly zaměřeny na několik kategorií, poté byl použit proces otevřeného kódování. Pro výběr výzkumného souboru byla použita technika totálního výběru. Pro splnění výše zmiňovaného cíle byly stanoveny tři výzkumné otázky: Jaká je nejčastější forma trávení volného času současné mládeže na vesnici? Mají v dnešním životě mladých lidí žijících na vesnici své místo tradice? Jaké rizikové faktory nejčastěji působí u dospívajících a mladých lidí od 15- 26 let? Všechny tyto otázky byly zodpovězeny.

Práce reflektuje aktuální téma současné české společnosti: život soudobé vesnice, a to k pohledu dospívajících, tedy nastupující generace, jež ovlivní osídlení vesnice, utváření rázu krajiny a povahy specifického lokálního prostředí. Dále práce přispěje k obohacení vědomostí o problematice životního způsobu mladých lidí žijících na vesnici.

Abstract

For the composition of the thesis was elected a theme The Profound Probe into lifestyle of adolescent and young people range from 15- 26 years old, living in a small village. The main aim was to gain information, on whose base would be possible to characterize the way how adolescent people between the age of 15- 26 live in village Pojbuky.

In theoretic parts are summarized the present knowledge given to phenomenon. For that it was used the content analysis of relevant documents. There are explained and defined important notions related to with the subject mentioned above.

The thesis was processed by selecting the qualitative research. For this it was used the questionnaire technique -profunder interview. Thematic spheres of the interview focused on several categories, and then a process of open encoding was used. To pick the research set was used the total selection technique. For choice the above mentioned aims were given three experimental questions: What is most frequent form of spending the free time at current youth in villages? Is there any place and traditions in young peoples lives who live in villages? What risk factors most often influence adolescents and young people in a range of age between 15- 26 years? All these questions were answered in the thesis.

The work reflects the present subject of Czech society: the live of contemporary village, namely from the adolescent's point of view. Ingoing generation, who will influence village settlement, forming the natural landscapes and character of the specific local environment,. Furthermore the work contributes to enrichment in education about the issues of the young peoples lifestyle in villages.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 4.5 2012

.....

Petra Zhorná

Poděkování

Děkuji své vedoucí bakalářské práce PhDr. Martině Hruškové, Ph D., za cenné rady, připomínky a trpělivost při vedení této práce.

Touto cestou chci dále poděkovat všem zúčastněným respondentům za poskytnutí rozhovorů do bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	7
1 Současný stav	9
1.1. Životní způsob.....	9
1.1.1. Vymezení pojmu životní způsob.....	9
1.1.2. Venkovský životní způsob	10
1.2. Význam tradice v současné společnosti.....	11
1.3. Volný čas - významný prvek životního způsobu	12
1.3.1. Definice volného času a jeho typy	12
1.3.2. Pohledy na volný čas.....	13
1.4. Mládež ve společnosti	14
1.4.1. Adolescence jako fáze dospívání	15
1.4.2. Rozvoj vlastní identity	16
1.4.3. Mladá dospělost	18
1.4.4. Životní styly dnešní mládeže	18
1.5. Poruchy příjmu potravy	20
1.5.1. Mentální anorexie	21
1.5.2. Mentální bulimie	22
1.5.3. Obezita	23
1.6. Nejčastěji zneužívané návykové látky u dospívajících a adolescentů	24
1.6.1. Nelegální drogy a jejich dělení	24
1.6.2. Alkohol a závislost na něm	26
1.6.3. Tabákové výrobky- nikotin.....	27
1.7. Patologické hráčství	28
1.7.1. Vymezení pojmu gambling.....	28
1.7.2. Hazardní hráči	29

2	Cíl práce a výzkumné otázky	30
2.1.	Cíl práce.....	30
2.2.	Výzkumné otázky	30
3	Metodika.....	31
3.1.	Metody a techniky použité pro směr dat.....	31
3.2.	Charakteristika výzkumného souboru.....	33
4	Výsledky.....	34
4.1.	Tabulka 1: Základní charakteristika cílové populace - věk, pohlaví, ekonomický status	34
4.2.	Tabulka 2: Charakteristika bydlení a rodinné situace respondentů	35
4.3.	Tabulka 3: Vzdělání, zaměstnání, studium	36
4.4.	Tabulka 4: Společenský život na vesnici a tradice.....	38
4.5.	Tabulka 5: Trávení volného času	39
4.6.	Tabulka 6: Rizikové faktory.....	40
4.7.	Tabulka 7: Vyznání a názory na životní styly mládeže	41
4.8.	Tabulka 8: Strava a poruchy příjmu potravy.....	42
4.9.	Tabulka 9: Sexuální život.....	43
5	Diskuze	44
6	Závěr.....	51
7	Seznam použitých zdrojů	53
8	Klíčová slova.....	58
9	Přílohy	59

Úvod

Pro svoji bakalářskou práci jsem si zvolila téma Hlubková sonda do životního způsobu dospívajících a mladých lidí od 15-26 let žijících na malé vesnici. Sama jsem na takové vesnici vyrůstala a se skupinou mladých lidí se stýkám velmi často. Toto bylo hlavním důvodem volby mého tématu. Dalším důvodem byla jeho různorodost. Myslím, že v dnešní době je mnoho rizikových faktorů, které na mladé lidi působí a mně tato problematika připadá velmi zajímavá.

Co si dnes představujeme pod pojmem životní způsob? Lze ho chápat jako komplex několika významných faktorů, které člověka ovlivňují. Do tohoto souboru patří bezpodmínečně mimo jiné i to, jak se oblékáme, chováme, a ve své podstatě i vše, co děláme (Kubátová, 2010). V dnešní době jsou více patrné negativní vlivy, které dříve nebyly tak zjevné. K těmto vlivům řadíme návykové látky, ať už jsou to tvrdé drogy či tabákové výrobky, ale také alkohol. Návykové látky se dostávají do rukou již velmi mladým lidem. Věková hranice prvního kontaktu s těmito látkami se každým rokem snižuje a počet mladých konzumentů roste. Jednou z příčin může být snadná dostupnost, i přestože je zákonem dané, že produkty jako alkohol či tabákové výrobky se mohou prodávat až od 18- ti let, domnívám se, že pro mladého člověka není problém tyto produkty sehnat. Dále je tato práce zaměřena na volný čas. Setkala jsem se s velkým množstvím mladých lidí, kteří svůj volný čas tráví u počítače či televize. Jejich světem jsou pouze čtyři stěny, monitor a klávesnice, či ovladač, kterým řídí „svůj svět“. Rizikových faktorů působících na formování životního způsobu a vytváření hodnot je mnoho, stejně tak jako pozitiv. Dospívající člověk v tomto období prochází mnoha změnami. V tomto věku se mladí lidé hledají, zkoušejí nové věci a vytváří si určité postoje.

Životní způsob má sám o sobě několik definic, které se v určitých bodech shodují, ale také rozcházejí. Je pravdou, že způsob života každého jedince je ovlivněn činiteli, ať vnějšími či subjektivními. Mezi tyto činitele ovlivňující způsob života patří dle mého názoru dozajista i to, kde člověk vyrůstá a kde žije. Častokrát jsem měla možnost porovnat způsob života lidí z měst a vesnic. Toto však není předmětem mého

zkoumání. Chtěla bych se zaměřit především na to, jak vypadá životní způsob dnešní mladé generace žijící na vesnicích.

Pro sběr dat jsem si zvolila kvalitativní výzkum. S vybranými respondenty budu provádět hloubkový rozhovor v místě jejich bydliště. Cílem mé práce je získat informace, které mi pomohou charakterizovat životní způsob dospívajících a mladých lidí ve věku 15-26 let ve vesnici Pojbuky.

1 Současný stav

1.1. Životní způsob

Způsob života je námětem sociologie životního způsobu, avšak sociologové se neshodují v tom, co životní způsob vlastně je. Životní způsob bývá nazýván různě: životní styl, životní způsob, životní sloh. Také se často setkáváme s tím, že lidé zaměňují životní způsob s kvalitou života (Kubátová, 2010). Nutno říci, že v používání všech těchto termínů panuje výrazný chaos a nejednoznačnost. Životní způsob je však od životního stylu odlišován mnoha způsoby. Jedním z nich je, že životní způsob lze chápat ze sociálně-ekonomického hlediska a životní styl vyjadřuje kulturní dimenzi. Další rozlišení spočívá v tom, že životní způsob je spíše pojmem abstraktním, zatímco životní styl je spojován s konkrétním významem (Duffková, Urban, Dubský, 2008).

1.1.1. Vymezení pojmu životní způsob

Životní způsob bývá spojován s kvantitativními charakteristikami a se systémovou provázaností jednotlivých prvků způsobu života (Kubátová, 2010). Lze ho definovat jako systém vzájemných vztahů a činností, životních projevů a zvyklostí charakteristických pro nějaký určitý subjekt- jedince, skupinu, ale také společenství či společnost, jakožto konkrétního nositele životního způsobu (Kubátová, 2010).

„Životní způsob je možné charakterizovat jako strukturovaný souhrn relativně ustálených způsobů realizace každodenních činností a praktik v různých sférách lidské existence“ (Duffková, Urban, Dubský, 2008, s. 113). Životní způsob také charakterizuje typické zvláštnosti každodenního života lidí určité společnosti. Spočívá jak v určitých formách životní činnosti, tak v souhrnu životních podmínek (Životní způsob, 2006).

Do životního způsobu lze zahrnout to, jakým rodinným životem žijeme, jak žijeme v práci a jak pracujeme (Kubátová, 2010). Dalo by se říci, že každý člověk má

vlastní životní způsob, jelikož každý vykonává nějaké činnosti, má nějaké hodnoty, morálku, zásady, chování a jednání a každý tráví rozdílně svůj volný čas. Životní způsob jedince a jeho hlavní charakteristické rysy záleží na vnějších faktorech - na obecnějších, případně užších skupinových životních podmínkách a na subjektivním činiteli, což znamená na osobnosti jednotlivce se všemi jeho individuálními potřebami, hodnotami a zájmy (Duffková, Urban, Dubský, 2008).

1.1.2. Venkovský životní způsob

Vesnice je malé sídlo, které má většinou malý počet obyvatel, je zde silná sociální kontrola a majetková i emoční vazba obyvatel. Také je zde vysoký podíl zemědělské produkce a zvýšený význam tradic (Jandourek, 2001).

Společnost tradiční neboli společnost zemědělská, předcházela moderní společnosti. Společnost tradiční má své počátky, v době, kdy lidé přestali kočovat a začali se usidlovat na různých místech. Čas byl vnímán cyklicky, což vedlo k názoru, že nemá smysl běžet rychleji, jelikož se vše odehrává na základě času přírodního. Nikdo nemohl urychlit žádný postup, člověk byl v podstatě závislý na přírodě. Práce a osobní život spolu velmi úzce souvisely (Kubátová, 2010). „*Společnost tradiční označuje typ sociologické organizace, který byl rozbit nástupem průmyslové revoluce a doprovodnými procesy*“ (Keller, 2004, s. 193).

Dle Maříkové (2000) v roce 1843 žilo v České republice více než 80% obyvatelstva na venkově. Poté se počet lidí žijících na venkově stále snižoval. Na počátku 20. století zde žila stále polovina obyvatelstva, avšak na konci tohoto století pouze čtvrtina (Kubátová, 2010). V českých zemích se ve druhé polovině 19. století rychle zvyšoval podíl obyvatelstva městského, ale většina venkovského obyvatelstva na venkově nadále žila a pracovala, nejčastěji v zemědělství a řemeslné výrobě (Bínek, 2007).

Venkovský způsob života je odjakživa určován zemědělstvím, kterému se většina obyvatelstva věnovala. O dnešní moderní společnosti nemůžeme říci, že je venkovská a zemědělská. „*Venkovská není proto, že tři čtvrtiny populace ČR žijí ve*

městech, zemědělská není proto, že dramaticky klesl podíl osob pracujících v zemědělství“ (Kubátová, 2010, s. 161).

Dle venkovských domácností máme čtyři životní styly:

- *„tradiční venkovský styl, kterým žijí lidé, kteří většinu času věnují domácímu hospodářství, obdělávají pole nebo větší zahradu“;*
- *„styl obyvatel rodinného domu, kteří mají pozemek, na kterém pěstují zeleninu jen pro svou potřebu, a pokud chovají zvířata, pak jen malá hospodářská (slepice, králíky, apod.)“;*
- *„styl obyvatel venkova, kteří nemají žádné domácí hospodaření a kteří většinu času tráví ve městech, kde mají práci a přátele“;*
- *„styl lidí toužících žít v souladu s přírodou, zdravě a v klidu“ (Kubátová, 2010, s. 162).*

1.2. Význam tradice v současné společnosti

Pojem tradice vznikl ze dvou latinských slov: trans (přes) a dare (dávat). (Fiebichová, 2007). Tradicemi se zabývá mnoho různých oborů: sociologie, etnologie, filozofie a další. Tradice lze chápat jako předávání mravů, celků a obyčejů dalším generacím (Tyllner, 2007). Lze do nich zahrnout vše, co patří do folkloru. Pojem folklor vymezuje souhrn obyčejů, tradic, tanců, přísloví, obřadů a lidových písní (Tyllner, 2007).

V současné době nemají tradice velký význam. Mnoho lidí si neuvědomuje, že tradice hrají v našich životech velkou roli. Pomáhají k orientaci lidského bytí. Lidé mohou přebírat různé zkušenosti, které mohou dál rozvíjet a posílat dalším generacím (Pavlicová, 2007).

Jednotlivé významné dny se většinou slaví každý rok ve stejný den, ale existují i takové, jejichž datum se každý rok mění z důvodu pohybu rovnodennosti a slunovratu (Pennick, 1992). Během roku se dodržuje mnoho tradic a svátků. Mezi ně můžeme zařadit například Nový rok, Masopust, Velikonoce, Máje, Vánoce.

1.3. Volný čas - významný prvek životního způsobu

Významný zdroj individualizace životního stylu představuje volný čas (Buriánek, 2001). „Způsob využívání volného času je jedním z nejdůležitějších ukazatelů životního stylu“ (Pávková, Hájek, Hofbauer, 2002, s. 32). Dle Duffkové (2008) je volný čas pojímán jako přinejmenším velmi důležitá součást životního způsobu a pro charakter životního stylu individua svým způsobem zásadní časová dimenze každodennosti - volný čas je sférou, ve které je možné uplatňovat svobodná rozhodnutí o její náplni na základě vlastních potřeb, zájmů a hodnot.

Mezi volným časem a životním stylem funguje velice úzká souvislost, nicméně volný čas zůstává stále jen jednou časovou dimenzí člověka, jeho každodennosti a jeho životního stylu (Duffková, Urban, Dubský, 2008)

1.3.1. Definice volného času a jeho typy

Jelikož je tento pojem vnímán nejednotně, je mnoho definic, které volný čas popisují. Pedagogický slovník volný čas definuje jako „čas, se kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů“ (Průcha, Walterová, Mareš, 2003, s. 274). Je to čas, který člověku zbyde po té, když je hotov se všemi víceméně nutnými povinnostmi, k nimž patří zaměstnání a doprava do něj, hygiena a domácí práce. V podstatě je to prostor, který si jedinec sám naplní dle svého uvážení, avšak neznamená to, že ho bude trávit sám. Záleží na tom, jak si ho jedinec rozdělí mezi pasivní odpočinek, zábavu, kulturní a sportovní aktivity, návštěvu známých, koníčky apod. (Buriánek, 2001). Hofbauer (2004) uvádí, že volný čas je, když člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, které vycházejí z jeho životních rolí. V některých případech se také vymezuje jako čas, který zůstane po splnění pracovních i nepracovních povinností (Hofbauer, 2004).

Typy volného času, rozlišujeme na základě střídání volného času a práce kam patří:

- denní volný čas, kterým se rozumí volný čas běžného pracovního dne, je pro něj typická velká míra závislosti na pracovní době, často bývá naplněn odpočinkovými aktivitami
- dovolená, která je definována jako delší časový úsek volna, zachovává všechny funkce volného času jako relaxace, zábavu, vyznačuje se změnou životního stylu v době dovolené
- víkend je pro většinu pracujících delší souvislý čas volna, avšak občas bývá volný víkend naplňován činnostmi v domácnosti

„ Je zajímavé, že v našich podmínkách se ještě dosti dlouho po ustanovení volných sobot koncem 60. let minulého století dodržovalo určité zažité rozdělení činností: sobota byla věnována spíše pracím v domácnosti, teprve neděle byla „dnem svátečním“, v plném slova smyslu dnem volným“ (Duffková, Urban, Dubský, 2008, s. 155).

1.3.2. Pohledy na volný čas

Volný čas lze sledovat z mnoha různých pohledů, například pohled ekonomický, pohled pedagogický a pedagogicko-psychologický, pohled sociologický a sociálně-psychologický či pohled politický nebo zdravotně – hygienický (Pávková, Hájek, Hofbaur, 2002).

Z ekonomického hlediska je důležité, kolik prostředků je společnost ochotna investovat do zařízení pro volný čas a také, jestli se tyto náklady vrátí či alespoň jejich část.

Pedagogická a psychologická hlediska berou na zřetel věk a individualitu. Také je zapotřebí uvážit, zda činnosti ve volném čase přispívají k uspokojení základních psychologických i biologických potřeb člověka. Pokud člověk koná činnosti ve volném čase dobrovolně, vede to k rozvoji všech stránek osobnosti.

Z dalšího hlediska, sociologického a sociálně-psychologického je důležité pozorovat, jaké činnosti pomáhají k utváření mezilidských vztahů.

Dalším hlediskem je hledisko politické, kde je důležité uvědomit si, do jaké míry bude stát svými orgány zasahovat do volného času a jaká bude školská politika. „*Při ovlivňování volného času dětí a mládeže by stát neměl narušovat jeho základní specifika*“ (Pávková, Hájek, Hofbaur, 2002, s. 16).

Posledním pohledem je pohled zdravotně - hygienický, který zejména sleduje jakým způsobem podporovat zdravý vývoj člověka, tělesný i duševní. Správné využívání volného času se odráží pozitivním způsobem na zdraví člověka. (Pávková, Hájek, Hofbaur, 2002)

1.4. Mládež ve společnosti

Výzkumy mládeže nejsou jevem posledních několika let či desetiletí, již v 19. a 20. století se mládeží zabíralo mnoho autorů či autorek. Mládež často byla chápána jako předmět bádání při výchovném/vzdělávacím procesu, ale také při volnočasových aktivitách (Smolík, 2010).

Mládež zaujímá ve společnosti specifické postavení. V tomto životním období probíhá fyzické a psychické dozrávání a začínají se odehrávat přeměny organismu, v duševním životě i v sociálním prostředí. „*Při výkladu pojmu „mládež“ nejčastěji používáme věkové kritérium, které určuje časový úsek, během něhož je dotyčná osoba považována za příslušníka mládeže*“ (Chromý, 2010, s. 15). Každý autor toto období definuje jinou věkovou kategorií. V pedagogickém slovníku je mládež vymezena věkem od 15- ti do 25- ti let (Průcha, Walterová, Mareš, 2003).

Mládež bývá také definována jako věková skupina, která je vymezena obdobím mezi dětstvím a dospělostí, u které je završen fyzický a psychosociální vývoj i s profesní přípravou. Spodní hranice tohoto časového období, bývá uváděna kolem patnáctého roku, zatímco o horní hranici jsou velké spory. Plné zralosti dosahuje každý mladistvý člověk v různém věku. Ve statistikách lze nalézt předěl na hranici 25let, přibližně odpovídající průměrnému přístupu k vymezení mládeže. Často se setkáváme s vyčleňováním některých charakteristik mládeže, kterými lze mládež odlišit od dospělé populace. Patří k nim například: měnící se závislost na rodině, kdy se jedinec začíná

postupně osamostatňovat, věnování se intenzivní přípravě na profesi, dokončení volby povolání, začínají převažovat zábavné činnosti, jako jsou diskotéky a zvyšuje se kritičnost a morální citlivost (Buriánek, 2001).

Charakterizovat mládež je velmi obtížný úkol, jelikož svojí roli sehrává i kult mládí, který má významný vliv na fakt, že do mládeže v dnešním 21. století lze zahrnout i ty osoby, jež před několika desítkami lety do této kategorie nepatřily. Hledisek klasifikace mládeže je mnoho, liší se však podle toho, jak který vědní obor tuto věkovou kategorii zkoumá (Smolík, 2010).

1.4.1. Adolescence jako fáze dospívání

„Dospívání lze chápat jako proces zásadních biologických, psychologických a sociálních změn, jejichž prostřednictvím začíná jedinec v průběhu příslušného vývojového období postupně získávat kompetence dospělého“ (Janošová, 2008, s. 196). Období dospívání lze rozdělit do dvou období. Jedním z nich je pubescence a druhým adolescence. Pubescence je vymezena věkovou kategorií zhruba od 11-15 let. Je rozčleněna do dvou fází - fáze prepuberty a fáze vlastní puberty. Etapa prepuberty začíná prvními projevy pohlavního dospívání, kdy se začínají objevovat první sekundární pohlavní znaky. Toto období končí u dívek kolem třináctého roku a u chlapců asi o 1-2 roky déle. Poté nastává fáze vlastní puberty, která trvá do dosažení reprodukční schopnosti (Langheier, Krejčířová, 2006).

Druhým obdobím dospívání je období adolescence. Adolescence je přibližně vymezována ve věkové hranici od 15-22 let, kdy začíná plná reprodukční zralost a je dokončován tělesný růst. Postavení jedince ve společnosti se rychle mění, což je způsobeno také tím, že jedinec přestoupil ze základní školy do učebního poměru či na školu střední. Pro tuto věkovou hranici je typické, že je označována jako mladiství či teenageři. Tělesný růst není rovnoměrný, z důvodu rychlejšího růstu končetin dochází k disharmonii postavy (Langheier, Krejčířová, 2006).

„Vstup do adolescence je dán dobou, kdy mladý člověk zpravidla tělesně dozrává jako muž (o něco později) nebo jako žena (o něco dříve), a zároveň dobou, kdy

zvolil učební nebo studijní obor a začíná se připravovat na určité povolání“ (Říčan, 2004, s. 191).

Dle Vágnerové (2005) je pozdní adolescence druhou fází relativně dlouhého časového úseku dospívání. Trvá přibližně od 15- 20 let s individuální variabilitou (nejčastěji v oblasti psychické a sociální, avšak někdy i v oblasti somatické, což je spíše vzácnější než časté). Adolescence je dobou kdy se mění osobnost i pozice jednatelce, kdy mladý člověk dosahuje nové role s vyšší prestiží. Období adolescence s sebou nese několik různých proměn. V tomto období je u mnohých lokalizován první pohlavní styk, v některých případech i nechtěné početí. Toto období ohraničují dva mezníky, kterými jsou ukončení povinné školní docházky a dovršení případného profesního období. Další významnou změnou je, že adolescent dosahuje plnoletosti (Vágnerová, 2005). Partnerské vztahy bývají mnohem zralejší a vrstevníci v tomto období mají velkou roli a jsou charakterizovány zejména tím, že jsou dobrovolné, bez přímé kontroly dospělých, především rodičů, jsou kontrolovány vrstevníky a většinou jsou orientované na volnočasové aktivity (Smolík, 2010).

„Druhá fáze dospívání je zaměřena na hledání a rozvoj vlastní identity, která by byla subjektivně přijatelná a alespoň částečně odpovídala představám adolescenta“ (Vágnerová, 2005, s. 325).

1.4.2. Rozvoj vlastní identity

Dospívající procházejí mnoha změnami, které mají individuální význam a zásadním způsobem ovlivňují i jejich identitu. Nově vytvořená identita umožňuje lepší porozumění nejen sobě samému ale také okolnímu světu.

„Vytváření nového pojetí vlastní identity je proces, v němž se dospívající aktivně snaží uskutečnit svou představu, kým by chtěl být“ (Vágnerová, 2005, s. 403). Rozvoj identity je závislý na mnoha faktorech např. na dosažené úrovni kognitivních schopností, emoční zralosti apod. S tím souvisí úsilí o hlubší sebepoznání a přesnější vymezení možností k rozvoji své identity. Dospívající dokáže o sobě přemýšlet a napadají ho otázky *“čím by mohl být“* a to často vede k sebekritičnosti, jelikož

dospívající jsou většinou přesvědčeni, že by mohli být lepší, než jsou (Vágnerová, 2005).

Ovšem obtížnější je poznání vlastní psychiky. V období dospívání se začíná rozvíjet introspekce, což je způsob sebepoznání zaměřený na vlastní pocity, prožitky a myšlenky. Introspekce je vždy ovlivněna aktuálním emočním laděním. Výsledky sebepoznání nebývají vždy akceptovány, dospívající není vždy spokojen a snaží se o změnu určitých vlastností (Vágnerová, 2005).

Srovnáváním s jinými lidmi dospívající získává informace o sobě samém. Veškeré informace, které o sobě získá, zpracovává v období dospívání jinak než dříve. „*Ke svému sebehodnocení používají převážně sociální a psychologické kategorie, které označují abstraktnějšími pojmy než dříve*“ (Vágnerová, 2005, s. 406).

Dospívající usilují o rozvoj své identity, která by byla individuálně specifická. Tento proces je označen jako individualizace a má 4 fáze:

1. Fáze diferenciacce. V této fázi se mění vztah dospívajících k dospělým lidem. Adolescent si začíná uvědomovat, že jeho vlastní rodiče nejsou horší než ostatní dospělí lidé.

2. Fáze experimentace. Tato fáze je typická pro poslední dva roky ranné adolescence. Začínají se odpoutávat od rodiny a stále více ji nahrazovat vrstevníky. Odmítá rady a upozornění rodičů, připadají mu hloupé a zbytečné.

3. Fáze postupné stabilizace. V období střední adolescence, kolem 15tého a 16tého roku dochází k postupné stabilizaci vztahů s rodiči. Dospívající již dosáhl určité samostatnosti, proto nemá potřebu reagovat demonstrativními projevy. V této fázi je pozitivní výsledek, vytvoření nových pravidel soužití, které jsou klidnější a méně konfliktní.

4. Fáze psychického osamostatnění. V této fázi dochází k dosažení úplné samostatnosti a vytvoření vlastní identity. Sebehodnocení adolescenta a hodnocení ostatními lidmi se příliš neliší (Vágnerová, 2005).

Utváření a rozvoj vlastní identity probíhá po celý život.

1.4.3. Mladá dospělost

Dalším vývojovým obdobím mládeže je mladá, neboli raná dospělost, která je velmi významná i pro následující období, jelikož mohou nastat změny, které jsou nevratné. Dle Vágnerové (2000) lze do mladé dospělosti zahrnout osoby ve věku od 20 - 35 let. Postoj dvacetileté osoby k dospělosti je velmi ambivalentní. Mladí lidé si uvědomují, že toto období s sebou nenese pouze výhody, ale také spoustu nevýhod.

- Dospělost je spojována se samostatností a také s nezávislostí, která bývá chápána jako výhoda, jelikož si člověk sám volí své role a životní styl. Avšak méně příjemný je tlak společnosti, který směřuje k přijetí určité definitivní společenské pozice, která s sebou nese závazky, tzn. k omezení vlastní svobody.
- Dospělost je spojována s ekonomickou soběstačností a s možností svobodného hospodaření se svými penězi, avšak těchto prostředků nebývá příliš mnoho. Navíc může být nepříjemný sociální tlak, který směřuje k omezení této svobody ve prospěch rozumnějšího investování prostředků do hodnot, které jsou obecně přijatelné.
- Dospělost je spojována se svobodnou volbou přátelských a partnerských vztahů. Tyto vztahy by měly uspokojovat potřebu citového zázemí a některé z nich i sexuální potřebu. Pro dospělé je typický tlak společnosti na uzavření manželství či rodičovství, které svobodu jedince velice omezí. (Vágnerová, 2000).

1.4.4. Životní styly dnešní mládeže

Styly dnešní mládeže jsou diferencované. Podle české etnografky Jiřiny Kosíkové je pro dnešní mládež charakteristická různorodost do řady směrů a skupin: skinheadi, metalisté, rockeři, rejdaři (technaři), punkeři, ostatní příznivci hudby jako je techno a další vyznavači hudebního stylu reggae, trapmové, návštěvníci diskoték, fotbalový hooligans a další.

Přesně definovat subkultury nebo přímo subkultury mládeže je velmi složité, jelikož existuje mnoho různých definic. Lze říci, že subkultury sdružují jedince, kteří mají specifické problémy a vlastní pohled na sociální realitu. Sociologická vnímání pojmu subkultura se mohou velice lišit, ale také naopak, velice podobat. Subkultura je často definována prostředím, v němž je tolerováno a provozováno něco, co je majoritou považováno za deviantní. Často subkultury bývají odsuzovány a společností odmítány (Smolík, 2010). Dle Sekota (2004) je subkultura segmentem společnosti, sdílející odlišné vzory morálky, hodnot a zvyků. Příslušníci subkultury se vyznačují odlišnými rysy chování (Sekot, 2004).

Tyto skupiny mládeže mají „svůj svět“, vlastní názory, vlastní hodnotové a estetické orientace a charakteristický způsob mluvy. „*Pro dnešní mládež je více než pro předchozí generace mládeže charakteristické, že oblečení se stalo znakem*“ (Kubátová, 2010, s. 225). Styl oblékání vzniká zejména spontánně a je většinou spojen s celkovým životním stylem mladé osoby.

Metalisté jsou lidé vyznávající heavy - metal hudbu. Pro metalisty je typické odívat se podobně či stejně jako metalové hvězdy (Kubátová, 2010). Metalisté mívají často dlouhé vlasy, kožené či džínové oblečení. Velmi často mají na trikách či mikinách nášivky – nejčastěji s názvem kapely, čímž ostatní lidé mohou být pohoršeni. Také jsou pro metalisty typické batohy s logem skupiny. I jejich kožené doplňky- pásky s hroty mohou vypadat velmi násilnický (Smolík, 2010). Často mají v uších náušnice ve tvaru lebky či hada (Kubátová, 2010).

Pohled na metalovou subkulturu vyvolává velmi často mnoho rozpaků. V některých zemích jsou metalisté přirovnávání k poslům ďábla.

Styl skateboardistů (skaterů) souvisí s hudbou hip hop, punk a hardcore. K image skaterů patří slang plný anglických termínů, kouření marihuany a jízda na skateboardech. Chodí v oděvech, které mají široký střih. Také nosí volná trika, na kterých jsou různé obrázky či nápisy ve stylu graffiti. Na nohou mívají tenisky na vysokých podrážkách. Na rozdíl od metalistů mají vlasy většinou nakrátko (Kubátová, 2010).

Dalším stylem hudby je punk. Slovo punk má mnoho významů. Znamená například slangový výraz označující zbytečný, nepotřebný materiál, ale v americkém slangu to je označení pro kriminálníky (Smolík, 2010). Také punkeři se vyznačují

specifickými znaky, avšak většinou nemají jeden styl oblečení, jelikož téměř každý punker si zanechává svou identitu. Jejich oblečení je co nejvíce špinavé. Pro punkery jsou typické kožené bundy. Jejich oděvy jsou často ozdobené anarchistickým symbolem „A“ v kruhu. Také nápisy ve stylu „Punk is not dead“ často potkáme našité na bundách a jiných částech oděvu. Na krku mají často řetězy, které symbolizují spoutanost člověka režimem a konzumní společností (Kubátová, 2010).

Subkultura skinhead tvoří skupinu osob, která má společným znakem holou hlavu a násilné jednání (Smolík, 2010). Někteří skinheadi odmítají obecně uznané normy a práva. Jejich oděv je přizpůsobený rvačce, úzké značkové rifle, černé boty a bomber. Často na krku mají šátky, kterými zakrývají svůj obličej - typické šátky symbolizují otrokářství a nadřazenost rasy (Kubátová, 2010).

„V poslední době se mezi mládeží rozvíjí styl emo“ (Kubátová, 2010, s. 227). Lidé ve stylu emo jsou považováni za melancholické a psychicky nevyrovnané. Chlapci, kteří jsou příznivci emo mají delší černé vlasy, ofinu učesanou na patku a nosí různé placky na oblečení (Smolík, 2010). Patka zakrývá jedno oko, barva vlasů bývá černá nebo tmavě kaštanová (EMO STYLE, 2011). Jejich chování je často extrémní, je pro ně typické sebepoškozování. Oblékají se do černé barvy. Kromě vlasů si barví na černo také nehty (Kubátová, 2010).

Soudobá medicína a psychiatrie hovoří o syndromu rizikového chování v dospívání, který může vést k nebezpečným trendům a může mít trvalé zdravotní následky (Smolík, 2010). Období dospívání s sebou nese mnoho dalších rizik. V této věkové hranici se nejčastěji také vyskytují poruchy příjmu potravy, o kterých se zmíním již v další kapitole.

1.5. Poruchy příjmu potravy

Nejrůznější formy narušeného příjmu potravin jsou známy už po staletí. Od starověku je známá pica, což je touha po látkách či jídlech, které by se neměly konzumovat. Také je dlouho známý jev, který nese název rumice, neboli vrácení rozkousaného sousta zpět do úst a opětné rozžvýkání (Krch, 2005).

Podle odborných údajů trpí poruchou příjmu potravy v rámci obyvatel EU téměř milion mladých žen (Stránský, Ryšavá, 2010). Obavy o tělesnou váhu se dnes objevují v mnohem nižším věku, než tomu bylo v generacích minulých. V některých případech jsou již devítileté dívky zaujaté proporcemi svého těla (Novák, 2010).

Poruchy příjmu potravy jsou jedny z nejčastějších a nejzávažnějších onemocnění dospívajících dívek a mladých žen. Mají chronický průběh, závažné somatické, psychické a sociální důsledky a působí dlouhodobé potíže. Americké psychiatrické asociace zahrnují pod pojem poruch příjmu potravy dva syndromy, kterými jsou mentální anorexie a mentální bulimie (Krch, 2005).

1.5.1. Mentální anorexie

Dle Krcha (2010) je mentální anorexie porucha, která je charakterizována zejména úmyslným snižováním tělesné hmotnosti (Krch, 2010). Anorektičky neodmítají jídlo proto, že by neměly chuť. Ale odmítají jídlo proto, že nechtějí jíst, přestože to většinou popírají. Mentální anorexie spočívá v úplném odmítání jídla a v boji s hladem. Anorektička chce ovládnout své tělo a udržuje si zvláštní vztah k jídlu, který udržuje a rozvíjí. Výsledkem je velmi nebezpečné vyhladovění (Cassuto, Guillou, 2008).

V psychologickém slovníku se uvádí, že mentální anorexie je vyhladovění sama sebe, je to porucha provázená zkresleným obrazem svého těla, úmyslným snižováním hmotnosti, odmítáním jídla (Hartl, 2004).

Kritéria pro diagnostiku mentální anorexie lze shrnout do tří základních znaků:

- Aktivní udržování příliš nízké váhy
- Strach z tloušťky - trvá i při velmi nízké hmotnosti
- Porucha menstruačního cyklu – v případě, že nejsou podávány hormonální přípravky (Krch, 2010).

Pro anorexii je typické vyhýbáním se jídlům, po kterých se tloustne, nadměrné cvičení, strach z tloušťky, užívání projímadel a diuretik apod. (Stránský, Ryšavá 2011).

Na vzniku anorexie se podílí celá řada příznaků. Rozhodující roli hraje držení diety. „Většina studií zatím prokázala, že redukční diety významně zvyšují riziko

mentální anorexie i bulimii“ (Krch, 2010, s. 58). U žen je větší riziko vzniku mentální anorexie, jelikož dívky jsou oproti chlapcům nejisté a mají nižší úctu ke svému tělu (Krch, 2010).

Dívky s mentální anorexií, často mají uspokojení z některých příznaků poruchy, v případě mentální bulimie je to však opačné (Krch, 2005). O mentální bulimii se zmíním již v další kapitole.

1.5.2. Mentální bulimie

Mentální bulimie je stejně jako anorexie velmi těžká nemoc, která se musí léčit. Bulimii lze charakterizovat krizovými stavy, které se odehrávají podle stále stejného scénáře, který začíná nekontrolovatelným spolykáním velkého množství jídla (Cassuto, Guillou, 2008).

Krch mentální bulimii charakterizuje jako poruchu, která je charakterizována především opakujícími se záchvaty přejídání, spojenými s přehnanou kontrolou tělesné hmotnosti. Stejně jako u mentální anorexie, tak i mentální bulimii lze diagnostikovat, dle třech základních znaků:

- Opakující se epizody přejídání
- Opakující se nepřiměřená kontrola tělesné hmotnosti
- Přítomnost nadměrného zájmu o tělesný vzhled (Krch, 2003).

Bulimie je posedlost jídlem doprovázená sledováním tělesné hmotnosti. Dále je charakterizována opakovanými záchvaty přejídání, po nichž následuje kompenzační chování, například nepřiměřený tělesný pohyb nebo také záměrné vyvolání zvracení či (Hall, Cohn, 2003).

Je mnoho příčin, které bulimii způsobují, avšak na to, jak bulimie vzniká je těžká odpověď. Až dvě třetiny bulimiček dávají jako důvod vzniku bulimie nějakou těžkou životní situaci (Krch, 2003). Bulimie je považována za emoční poruchu, která se vyskytuje s ostatními psychickými poruchami, jako je deprese (Hall, Cohn, 2003).

1.5.3. Obezita

Obezita je charakterizována mnoha definicemi. V lidovém pojetí je obézní ten, kdo je tlustý, což znamená, že má značnou tukovou rezervu. Avšak tuk může být v těle různě rozložen, proto je důležité, jaký je poměr tuku v břišní partii k množství tuku v oblasti stehen (Křivohlavý, 2001).

„Obezita je multifaktoriálně podmíněná metabolická porucha charakterizována zmnožením tělesného tuku“ (Hainerová, 2009, s. 15).

Podíl tuku v těle je za fyziologických podmínek 25-30% tělesné hmotnosti u žen a 15-20% u mužů. Tento podíl tuku na celkové složení těla lze hodnotit řadou lékařských metod, ale v praxi používáme metody, které jsou mnohem jednodušší:

- Nejčastěji se používá hodnocení podle známého Body Mass Indexu, což je podíl hmotnosti v kilogramech k druhé mocnině výšky jedince v metrech.
- Jinou možností k měření obezity je poměr obvodu pasu k obvodu boků, který zohledňuje vliv distribuce tukové tkáně.
- Poslední studie ukazují, že pro měření obezity stačí pouze změřit obvod pasu.
- Další možností, která se v praxi příliš nepoužívá, je stanovení poměru obvodu pasu k výšce jedince.
- Brocův index byl poměrem hmotnosti v kilogramech k výšce v metrech. Tento test je již pouze minulostí.

Zastoupení tělesného tuku lze měřit mnoha různými přístroji (bioimpedančními) a k dispozici je mnoho způsobů (Počítačová tomografie, ultrasonografie) (Vítek, 2008).

Je mnoho důvodů, proč obezita vzniká. Příčiny lze rozdělit do dvou skupin, na neovlivnitelné a ovlivnitelné. Mezi ovlivnitelné příčiny lze uvést mimořádně snížený klidový výdej energie, nadbytek kortizolu, nedostatečná produkce růstového hormonu, porucha činnosti mozku, podání psychofarmak a předčasné podávání antikoncepce. Mezi neovlivnitelné se řadí genový defekt MC-4 R a genetická dispozice (Fořt, 2004). Dosavadní genetické předpoklady pravděpodobně poskytují omezenou či naopak

zvýšenou schopnost organismu hromadit nadměrné množství tuku spolu s metabolickými a zdravotními problémy (Pařízková, 2007).

Prevence obezity by měla být řešena na úrovni škol, zdravotních systémů, neziskových organizací, potravinářského průmyslu apod., jelikož obezita s sebou nese mnoho zdravotních komplikací, jako jsou například porušená glukózová tolerance, hypertenze apod. (Hainerová, 2009).

1.6. Nejčastěji zneužívané návykové látky u dospívajících a adolescentů

1.6.1. Nelegální drogy a jejich dělení

Termín droga se k nám dostal přes španělštinu, kam přešel od Arabů, kteří jej přijali z Persie. „*V perštině ve tvaru „dárú“ neznamená nic jiného než tot, co dnešní termín „lék“*“ (Křivohlavý, 2001, s. 203). Droga je omamující prostředek a dráždivý přípravek, který je užíván proto, aby došlo ke změně nálady, vědomí, k vyvolání netradičních účinků a k povzbuzení nebo naopak utlumení tělesných a duševních funkcí (Hubinková, 2008).

Užívání drog zhoršuje kvalitu života nejen lidem, kteří drogy užívají, ale i jejich blízkým. Užívání drog má negativní sociální, zdravotní a ekonomické dopady. Je velmi rizikové drogy užívat, jelikož se uživatelům mění základní hodnoty, může se jim oslabit vůle a zhoršit mezilidské vztahy (Kalina, 2001). Užívání drog je spojeno se značnou nepředvídatelností, jelikož je nezákonné a jedná se o chronický stav provázený relapsy (Bernard, 2011).

Při užívání drog je velkým rizikem skutečnost vzniku závislosti na danou látku. Závislost znamená, že je užívající člověk něčím posedlý, zotročí ho to a zbavuje ho to vnitřní svobody (Křivohlavý, 2001). Je to onemocnění charakteristické naléhavou touhou po účincích drogy, kterou nemocný užívá přesto, že si tím způsobuje řadu nepříjemných problémů (Hajný, 2001). Závislost dělíme na substituční nebo procesuální. Substituční závislost je závislost na přijímaných látkách, která navozuje změnu emocionálního stavu, kognitivní a konativní činnosti, kdežto u závislosti

procesuální existuje závislost nejen na přijímaných látkách, ale i na určité činnosti (Křivohlavý, 2001).

Drogy se rozlišují podle jejich účinků, dostupnosti, ceny, způsobu užívání atd. (Křivohlavý, 2001).

- Opiáty- skupina těchto léků je odvozena od slova opia- zaschlé šťávy makovic. Tyto látky mají tlumivý účinek především na mozek. Po požití dochází k celkovému útlumu, což může způsobit smrt, z důvodu útlumu dechového centra (Kolektiv autorů SANATIM,2007).
- Stimulancia- Nejznámějším představitelem této skupiny je pervitin, který člověku dává pocit mizící únavy. Uživatel je veselejší a plný energie. Další velmi známou drogou této skupiny je kokain, který povzbuzuje sebevědomí. Nejčastěji se aplikuje šňupáním (Sochůrek, 2001).
- Indické konopí- Cannabis vyvolává euforii až halucinace. Dalším projevem po požití drogy je nepřiměřená veselost. Patří sem marihuana- usušené rozmělněné listy vrchní části konopí a hašiš - získává se z pryskyřičného sekretu, který prosakuje z květů konopí (Hubinková, 2008).
- Halucinogeny- Patří sem mnoho látek, které mají vliv na mozek a pozměňují naše vnímání okolní reality. Reakce člověka záleží na kvalitě drogy a na psychickém rozpoložení uživatele (DROGY- halucinogeny, 2011).
- Těkkavé látky- Tyto látky jsou nejnebezpečnější skupinou látek. U těchto látek snadno dochází k předávkování a smrtelným zakončením. Pravidelné užívání poškozuje vnitřní orgány (Kolektiv autorů, SANATIM,2007).

„Nejčastěji užívanými nelegálními drogami jsou u nás marihuana, pervitin a heroin“ (Hajný, 2001, s. 17). Nejčastějšími drogami, pro které se toxikomani léčí, jsou pervitin a heroin.

Prevence proti drogám je velmi náročná a nákladná. Prevenci lze rozdělit na primární, ve které jde především o předcházení vzniku, sekundární, která pracuje s lidmi, kteří již přišli do styku s drogou a terciální, zaměřující se na osoby, které aktivně drogy užívají (Hubinková, 2008).

1.6.2. Alkohol a závislost na něm

Alkohol byl znám již před tisíci lety v Babylonii, Egyptě, ve starém Řecku, Římě, apod. Pití alkoholu bylo dříve považováno za závažný společensky nepřijatelný jev (Křivohlavý, 2001). „*Alkohol je historicky stará omamná látka, která se používala a zneužívala prakticky ve všech civilizacích*“ (Hubinková, 2008, s. 223).

Dle Mühlpachra je alkohol jednoduchá chemická látka, která často proniká k různým orgánům. Je to droga, která je přehlížena a podceňována (Mühlpachr, 2002). Alkohol je nejvíce užívanou a akceptovanou psychotropní látkou v našem sociokulturním prostředí (Fišer, Škoda, 2009).

Závislost na alkoholu není pouze nemoc, ale také porucha, jejímž důsledkem je rizikové chování. První zkušenost mohou mít i děti, když dostanou od rodičů ochutnat například pivo pouze ze zvědavosti. Lidé většinou alkohol požívají jen občas, protože jim chutná, pomáhá jim utišit bolest či vyvolá euforii (Hubinková, 2008). Záleží však na tom, jestli člověk požívání alkoholu bere jako dar doplňující jeho vlastní schopnost či jako něco, co potřebuje k nahrazení jeho chybějící schopnosti (Heller, Pecnovská, 2011).

„*Centrální popisnou charakteristickou syndromu závislosti na alkoholu je touha (často silná, někdy přemáhající) přijímat alkohol*“ (Mühlpachr, 2002, s. 19). Je mnoho faktorů, které se na závislosti podílejí:

- Genetická transmise
- Osobnostní struktury postiženého
- Droga a její dostupnost
- Podmět

Za přítomnosti těchto faktorů působí mechanismy průběhové, kam řadíme vznik a opakování situací, při kterých se jedinci podařilo dosáhnout uspokojení pomocí návykové látky a nepřítomnost jiných alternativ k řešení situací (Heller, Pecnovská, 2011).

Proces závislosti na alkoholu je nejčastěji popisován dle alkoholologa Jellineka, jehož klasifikace je přijímaná našimi i zahraničními odborníky:

1. stádium: počáteční - konzument si uvědomuje, že pije jinak než ostatní, zvyšuje množství, jelikož mu alkohol přináší úlevu

2. stádium: prodromální - charakteristické zvyšující se tolerancí k alkoholu, narušenou kontrolou nad množstvím, konzument se začíná za své pití stydět a dochází často k výčitkám

3. stádium: rozhodné - v důsledku časté konzumace narůstají konflikty, nad pitím již chybí kontrola, v této fázi začínají změny v osobnostních vlastnostech, v preferencích hodnot a k rozpadu interpersonálních vztahů

4. stádium: terminální - konzument se rychle opíjí, není schopný bez alkoholu vydržet, konzumace je nepřetržitá a objevují se somatické a psychické poruchy (Fišer, Škoda, 2008).

Alkohol je průchozí drogou, což znamená, že část konzumentů přechází k látkám nebezpečnějším. Stejně tak tomu je i u tabáku (Mulhpachr, 2002).

1.6.3. Tabákové výrobky- nikotin

V tabáku je obsažena látka nikotin, kterou zná lidstvo několik set let. Nikotin je psychotropní složkou tabáku a patří mezi látky, na kterých se člověk může stát závislým. Nikotin je velmi nebezpečná látka, která je hojně zneužívána. (Hubinková, 2008). Účinky tabáku se neprojeví tak rychle a dramaticky jako u ostatních drog (Nešpor, Scémy, 2003).

Dříve se tabák šňupal, žvýkal či kouřil v dýmce, a od roku 1830 se objevily na trhu cigarety. *„Následky kouření jsou velmi plíživé a naprosto nekontrolovatelné z hlediska poškození zdraví (rakovina plic, infarkt, astma, onemocnění dýchacích cest atd; u matek kuřáček- větší úmrtnost novorozenců, nižší porodní váha dětí)“* (Hubinková, 2008, s. 225). Podle zahraničních pramenů může být kolem 30 % rakovin způsobeno kouřením a dle britských odhadů v České republice denně umírá na následky kouření tabáku kolem 60 lidí (Nešpor, Scémy, 2003).

Nikotin má výrazné psychoaktivní účinky, které působí změny nálad, redukuje stres a zvyšuje výkon jedince. Kouření cigaret je nejpopulárnější způsob intoxikace (Fišer, 2008). Kouření je jevem, s kterým se setkáváme u dospělých i dopívajících a u mužů i u žen. Obecně lze říci, že lidé kouří proto, že je k tomu vedou určité kladné

hodnoty. Lidem kuřákům přináší kouření pocit zvládnutí stresu, překonání pocitu nejistoty, získání pocitu dospělosti, apod. (Křivohlavý, 2001).

Studie u mladých kuřáku ukázaly, že častým důvodem první zkušenosti s cigaretou bylo naléhání či svádění kamarádů (Křivohlavý, 2001).

Léčba závislosti na kouření je velice obtížná a nepříliš úspěšná. K určitému řešení přistoupila i legislativa uvalením vyšších daní na tabákové výrobky a udělila povinnost uvádět na každé krabičce cigaret údaje o škodlivosti kouření a obsah dehetu.

(Hubinková, 2008).

1.7. Patologické hráčství

Dalším sociálním neduhem se za posledních 40-50 let stalo patologické hráčství neboli gambling.

1.7.1. Vymezení pojmu gambling

Za patologické hráčství lze považovat chování, které vykazuje signifikantní znaky chování při hraní: hráčské epizody se vyskytují dvakrát a vícekrát v jednom roce. Hráč není schopen zastavit ani ovlivnit čestnost hráčských epizod svojí vlastní vůlí. Také se objevuje nekontrolovatelné puzení ke hře a hráč je zcela zaujat myšlenkami na hru nebo představami o okolnostech, atmosféře hraní aj. (Vykopalová, 2001). Gambling lze dělit na legální a nelegální. Legální gambling je ze zákona povolen a patří sem např. sázky na dostizích, kdežto nelegální gambling je v rukou organizovaného zločinu, např. kohoutí či psí zápasy (Hubinková, 2008).

Dle mezinárodní klasifikace nemocí je patologické hráčství porucha, která spočívá v opakovaných epizodách hráčství, které dominují v životě hráče na úkor materiálních, rodinných, sociálních a pracovních hodnot a závazků (Goodyer, 2001).

1.7.2. Hazardní hráči

Člověk se stává patologickým hráčem, jestliže se u něho v období nejméně jednoho roku, vyskytnou alespoň dvě epizody, a jsou pro hráče výnosné i přesto, že narušují každodenní život. Jedinec popisuje silné puzení ke hře aj. (Nešpor, 2006).

„V České republice se začaly hrací automaty objevovat již kolem roku 1968, ale velmi brzy byly zakázány.“ (Hubinková, 2008, s. 230). Hazardní hráčství bylo uznáno jako nemoc v České republice v roce 1994 (Kohout, 2000).

Hazardní hráči se vyznačují určitými znaky svého chování:

- Mají v oblibě riziko.
- Riskují neúnosně velké částky.
- Nepoučují se z porážek.
- Jediným zájmem je hra.
- Nejsou schopni vzdát se hry.
- Lžou, aby zamlžili rozsah svého hráčství.
- Pro získání peněz na financování gamlingu, páchají trestnou činnost.
- Prožívají úzkostné napětí, které je pro ně příjemné (mezi sázkou a výsledkem) (Hubinková, 2008).

Dle některých autorů by se mělo hráčství rozlišovat na sázkařství, nadměrné hráčství u manických pacientů a hráčství u sociopatických osobností (Vykopalová, 2001).

Mezi hazardními hráči se spíše objevují muži než ženy, protože riziko a vidina výher je geneticky bližší právě mužům (Hubinková, 2008).

2 Cíl práce a výzkumné otázky

2.1. Cíl práce

Hlavním cílem práce je získat informace, na jejichž základě by bylo možné charakterizovat životní způsob dospívajících a mladých lidí ve věku 15-26 let ve vesnici Pojbuky.

2.2. Výzkumné otázky

1. Jaká je nejčastější forma trávení volného času současné mládeže na vesnici?
2. Mají v dnešním životě mladých lidí žijících na vesnici své místo tradice?
3. Jaké rizikové faktory nejčastěji působí u dospívajících a mladých lidí od 15-26 let?

3 Metodika

3.1. Metody a techniky použité pro směr dat

Teoretická částí bakalářské práce byla zpracována pomocí obsahové analýzy relevantních dokumentů. Obsahová analýza patří do pozitivistického modelu empirického výzkumu. Technika obsahové analýzy umožňuje měření proměnných v psaném textu. Psaný text je v obsahové analýze považován za totéž, co přináší výzkumné šetření, neboť text jsou vlastně data, jež umožňují měření proměnných, které jsou pro daný výzkum zásadní. Cílem obsahové analýzy je extrakce proměnných z textu v měřitelné podobě (Kronick, 1997).

Pro zpracování mé empirické části práce byl zvolen kvalitativní výzkum. Na základně teoretických východisek se tato metoda jeví vhodnou, neboť Hend (2005) uvádí, že kvalitativní výzkum je proces hledání porozumění na různých metodologických tradicích zkoumání lidského nebo sociálního jevu. Kvalitativní výzkum informuje o názorech účastníků výzkumu a zkoumání je prováděno v přirozených podmínkách. Je zde typická práce s menším počtem jedinců, proto je tato metoda ideální pro zkoumání jedinců, žijících na malé vesnici. Jedním z negativ, je že sběr dat probíhá v delším časovém intervalu (Hendl, 2005).

Pro sběr dat byla použita metoda dotazování - rozhovor, technika hloubkové sondáže. „*Sondáž slouží k prohloubení odpovědi v určitém směru.*“ (Hendl, 2005, s. 170). Jak teorie popisuje, při tomto přístupu bylo respondentovi dáváno najevo, že je zajímavou osobou. Pro výběr výzkumného souboru v rámci kvalitativního přístupu byla použita technika totálního výběru, která je založena na tom, že výzkumný soubor je tvořen všemi prvky základního souboru (Miovský, 2006). Sledovány byly významné kategorie u mladých lidí, kteří žijí na vesnici.

Tématické okruhy rozhovoru byly zaměřené na oblasti: bydlení a rodina, vzdělání/studium/zaměstnání, volný čas, rizikové chování, životní styly mládeže, stravu a sexuální život. Jako proces analýzy údajů byl použit proces otevřeného kódování (opřené o metodu zakotvené teorie), což je část analýzy, která se zabývá označováním a

kategorizací pojmu pečlivým studiem údajů, které jsou rozebrány na samostatné části a pečlivě prostudovány (Strauss, Corbinová, 1999).

3.2. Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný vzorek byl tvořen třinácti respondenty. Kritérii pro vhodnost respondentů byl věk 15-26 let a bydliště na malé vesnici Pojbuky. Pojbuky je obec, která se nachází přibližně třicet kilometrů od Tábora, v Jihočeském kraji a patří k ní další tři části obci. Dohromady zde žije kolem 120 obyvatel. Lidí ve věkové kategorii 15-26 je na vesnici 14, z nichž jeden muž rozhovor odmítl. Z tohoto pohledu je tedy možné konstatovat, že výzkumný vzorek byl vybrán metodou totálního výběru, která je založena na tom, že výzkumný soubor je tvořen všemi možnými prvky uvažovaného základního souboru (Miovský, 2006).

Rozhovory byly provedeny s pěti muži a osmi ženami. Nejmladším respondentem byla žena ve věku 18-ti let. Sedm respondentů v době provádění rozhovoru studovalo a šest se nacházelo v pracovním poměru.

Před provedením rozhovorů byl od všech respondentů získán informovaný souhlas, čímž se stali účastníky výzkumu. Před podpisem informovaného souhlasu byli všichni respondenti srozumitelnou formou seznámeni s důsledky použitého výzkumného modelu (Miovský, 2006).

Všechny rozhovory probíhaly od začátku února do poloviny března 2012. Délka každého rozhovoru byla v rozmezí 60 - 90 minut. Každý rozhovor byl proveden po předchozí domluvě a respondentem. U každého rozhovoru byl proveden zvukový záznam na diktafon, po souhlasu respondenta. Po poskytnutí rozhovoru následoval přepis získaných dat. Záznam je nestranný a je v něm uvedeno, vše co bylo řečeno (Miovský, 2006). Pro poskytnutí rozhovorů bylo zvoleno důvěrné a bezpečné prostředí.

4 Výsledky

Následující tabulky obsahují data získaná z volných rozhovorů. Tabulkové třídění vychází z procesu otevřeného kódování podle Strausse a Corbinové (1999), kde jsou údaje rozebrány na samostatné části, pečlivě prostudovány, a také se porovnáním zjišťují podobnosti a rozdíly.

Nejprve byly určeny a pojmenovány jednotlivé kategorie (základní údaje o respondentovi; bydlení a rodina; vzdělání/práce/škola; volný čas; společenský život; rizikové faktory; životní styly mládeže; strava a poruchy příjmu potravy; sexuální život). Poté došlo u každé kategorie ke stanovení vlastností, které dále byly diferencovány. Nejdůležitější výsledky jsou shrnuty do následujících tabulek. Kompletní přepisy rozhovorů se nacházejí v kapitole 8 Přílohy.

4.1. Tabulka 1: Základní charakteristika cílové populace - věk, pohlaví, ekonomický status

Respondent	Věk	Pohlaví	Ekonomický status
A	20	žena	studující
B	19	žena	studující
C	21	žena	zaměstnaný
D	23	žena	zaměstnaný
E	26	muž	studující
F	26	muž	zaměstnaný
G	23	muž	studující
H	21	žena	studující
CH	26	žena	zaměstnaný
I	23	muž	zaměstnaný
J	25	muž	zaměstnaný
K	23	žena	zaměstnaný
L	18	žena	studující

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tabulka 1 znázorňuje základní identifikační údaje o respondentech žijících na malé vesnici Pojbuky – věk a ekonomický status. Průměrný věk respondentů je 23 let. Z tabulky vyplývá, že v Pojbukách je ve věkovém rozmezí 15-26 let více žen než mužů. Sedm respondentů uvedlo, že již pracuje, zbylý počet respondentů, což je šest, stále studuje.

4.2. Tabulka 2: Charakteristika bydlení a rodinné situace respondentů

Respondent	Délka života na vesnici (roky)	Druh bydlení	Počet osob ve společné domácnosti	Hospodářství/ domácí zvířata	Plánujete budoucí život vesnice/město
A	4	byt	3	ano	vesnice
B	19	byt	2	ano	vesnice
C	21	byt	3	ne	město
D	23	byt	3	ano	vesnice
E	26	byt	4	ano	město
F	26	dům	2	ano	vesnice
G	23	byt	3	ne	neví
H	21	dům	2	ano	město, poté se vrátit na vesnici
CH	26	byt	3	ano	vesnice
I	23	dům	5	ano	vesnice
J	25	dům	4	ano	vesnice
K	19	byt	3	ano	město
L	18	byt	3	ano	vesnice

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 2 znázorňuje charakteristické rysy způsobu života respondenta. Podle věku, který uvedli respondenti v rozhovoru, dvanáct respondentů žije na vesnici od narození. Jeden respondent uvedl, že na vesnici žije 4 roky a další respondent devatenáct let- čtyři roky života vyrůstal ve městě. Dále výsledky ukázaly, že čtyři osoby z třinácti uvedených žijí v rodinném domě, zbylých devět osob žije v bytě. Všichni respondenti žijí s dvěma-pěti lidmi. Pouze dva respondenti nemají žádné domácí zvířata či hospodářství. V rozhovorech uvedených v příloze bylo uvedeno, že pouze dva respondenti mají větší hospodářství. V budoucnu by rádo na vesnici zůstalo 8 respondentů, 4 by chtěli žít ve městě a zbývajících jeden není rozhodnutý.

4.3. Tabulka 3: Vzdělání, zaměstnání, studium

a) pro zaměstnané

Respondent	Nejvyšší dosažené vzdělání	Dojíždění za prací	Spokojenost se zaměstnáním
C	SOU	ano	ano
D	SŠ	ano	ano
F	SOU	ne	ano
CH	VOŠ	ano	ano
I	SOU	ano	ano
J	SOU	spíše ne	ano
K	SOU	ne- náhradní bydliště	ano

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tabulka 3 a) znázorňuje, že pět z dotazovaných respondentů dosáhlo nejvyššího vzdělání SOU, jeden respondent má SŠ a zbývajících má vystudovanou VOŠ. Dotazovaní respondenti jsou s prací spokojeni, někteří respondenti jsou nuceni za prací dojíždět. Jeden respondent si sehnala náhradní bydlení, kvůli špatnému dopravnímu spojení.

b)pro studující

Respondent	Jaký typ školy studuje	Dojíždění/náhradní bydlení	Plány po dokončení školy
A	VŠ	náhradní bydlení	další studium
B	SŠ	dojíždění, občas u sestry	práce
E	VŠ	náhradní bydlení	další studium
G	VOŠ	náhradní bydlení	další studium
H	VŠ	náhradní bydlení	neví
L	SOU	dojíždění	neví

Zdroj: Vlastní výzkum.

Z tabulky 3 b) vyplývá, že čtyři studenti, kteří studují VŠ a VOŠ mají náhradní bydlení. Dva respondenti studující SŠ a SOU, do školy dojíždějí. Pouze jeden respondent vypověděl, že po škole chce pracovat., další tři respondenti chtějí dále studovat, zbývající dva, nejsou stále rozhodnutí.

4.4. Tabulka 4: Společenský život na vesnici a tradice

Respondent	Rodina a dodržování tradic	Dodržování tradic na vesnici-ano/ne	Účast na společenských akcích
A	dodržují málo	ano, mnoho	ano
B	nedodržují	ano, mnoho	ano, téměř vždy
C	dodržují málo	ano, některé	ano, málo
D	dodržují málo	Ano	ano, málo
E	dodržují málo	ano, pomálu	ano, téměř všech
F	dodržují málo	Ano	ne
G	dodržují málo	Ano	ano
H	dodržují málo	Ano	ano
CH	nedodržují	Ano	ano, málo
I	dodržují málo	asi ano	ne
J	dodržují	Ano	ano
K	dodržují málo	Ano	ano, velmi málo
L	dodržují málo	Ano	ano, málo

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tabulka 4 ukazuje jaký je společenský život na vesnici a zda jsou dodržovány některé tradice. Dva respondenti s rodinou nedodržují žádné tradice, jeden respondent uvedl, že tradice dodržují a zbývajících počet respondentů dodržují tradice pomálu. Rozhovory vložené v kapitole 8 Přílohy ukázaly, že nejčastěji jsou dodržovány tradice spojené se svátky: Vánoce, Velikonoce apod. Jeden respondent uvedl: *„Moje rodina příliš tradice nedodržuje. Možná o Vánocích a Velikonocích. Máme třeba tradiční štědrovečerní večeři, nejíme celý den maso, na velikonoce pečeme Kubu.“* Podle všech respondentů jsou v Pojbukách tradice dodržovány. Na otázku, zda se respondenti účastní společenských akcí, dva odpověděli, že ne, zbývajících jedenáct respondentů odpovědělo ano, ale někteří pouze pomálu.

4.5. Tabulka 5: Trávení volného času

Respondent	Máte dostatek volného času	Nejčastější využití volného času (příklady)	Podíl volného času stráveného na internetu	Registrace na sociální síť
A	Ano	četba, přítel, rodina a přátelé	3hod/týdně	ano
B	Ne	přátelé, rodina, procházky	2hod/týdně	ano
C	Ano	rodina, přátelé, odpočinek, přítel	2-3h/denně	ano
D	Ne	filmy, přátelé	1hod/denně	ano
E	Ano	filmy, přátelé, četba	2-3 denně	ano
F	Ne	sám venku, hospoda	2hod/týdně	ne
G	Ano	počítač, sport	8hod/denně	ano
H	Ano	přítel, rodina, pes	1hod/denně aktivně	ano
CH	Ano	příroda, sport, rodina, přítel	2hod/denně	ano
I	Ano	les, včely, přítelkyně	velmi zřídka	ne
J	Ano	motorka, příroda, přátelé	3hod/týdně	ano
K	Ne	rodina, sport	10min/týdně	ano
L	Ano	Počítač	2hod/denně	ano

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tabulka 5 zobrazuje trávení volného času u mladých a dospívajících lidí. Pouze čtyřem respondentům ze třinácti nestačí jejich volný čas. Každý z respondentů tráví svůj čas různě, většina z nich uvedla, že jsou raději venku, s přítelem či s přáteli a rodinou, jeden respondent tráví rád svůj čas sám venku. Respondent F uvedl: „*Volný čas trávím nejčastěji sám a spíše venku, nejsem typ, který by se válel doma na gauči u televize.*“ U dalšího respondenta bylo zjištěno, že nejraději je doma u počítače. Žádný z respondentů neuvedl, že by netrávil alespoň nějaký čas na internetu. Doba strávená na internetu je však různá. Někdo zde tráví několik hodin denně, někdo pouze pár hodin týdně. Pouze dva z dotazovaných však nemají žádnou sociální síť. Důvody pro

vytvoření byly různé. Jeden respondent na otázku, proč si internet vytvořil, odpověděl: „Vytvořil hlavně kvůli tomu, abych se mohl potkávat se svými přáteli, jelikož mám přátele po celé ČR, je těžké se s každým sejit.“

4.6. Tabulka 6: Rizikové faktory

Respondent	Kouření	Alkohol	Drogy	Gamblerství
A	ano, 7 let, 15 cigaret denně	ano, 1x14dní	ano, marihuana. 1x za dva dny	pouze zkusil
B	ano, 7 let, 20 cigaret denně	ano, 1x za měsíc	marihuana 4x za život	pouze zkusil
C	ano, 5let, 20 cigaret denně	ano, 1x týdně	marihuana 1x za život	pouze zkusil
D	ano, 7 let, 10 cigaret denně	ano, 1x14dní	marihuana asi 4x za život	nemá zkušenosti
E	Ne	Denně	ano, marihuana denně, extáze a lysohlávky zkoušel	pouze zkusil
F	Ne	ano, 1x týdně	marihuana-1x za život	zkusil
G	ano, příležitostně	1-2 x 14 dní	marihuana- 2x za život	zkusil
H	ano, příležitostně	Denně	marihuana 1-2x/rok	Zkusil
CH	Ne	Nepije	nemá zkušenosti	nemá zkušenosti
I	ano, 5let, 20 cigaret denně	3x ročně	nemá zkušenosti	nemá zkušenosti
J	ano, 9let, 20 cigaret denně	Denně	marihuana 2-3/měsíc, zkušenosti s lsd, extáze	Zkoušel
K	ano, 8let, 10-20 cigaret denně	ano, 1x 14 dní	nemá zkušenosti	Zkoušel
L	ano, 3 roky, 2-5 cigaret denně	ano. 1x 14 dní	ano, marihuana 2x v životě	Zkoušel

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tabulka 6 shrnuje zkušenosti s návykovými látkami. Více než polovina malých lidí v Pojbukách kouří už několik let, dva respondenti uvádí, že kouří příležitostně.

Další dva z dotazovaných respondentů nekouří. Všichni vyjma jednoho respondenta pijí alkohol, dva z nich uvedly, že alkohol požívají denně. Podle výsledků mají mladí lidé nejvíce zkušeností s marihuanou. Dva jí kouří pravidelně, ostatní ji pouze zkoušeli. Nezkoušeli ji tři respondenti, kteří nezkoušeli ani jiné drogy. Jeden respondent vyzkoušel také LSD a extázi, druhý LSD a lysohlávky.

4.7. Tabulka 7: Vyznání a názory na životní styly mládeže

Respondent	Vztah k životním stylům
A	Žádným stylem se neřídí, netoleruje ultrapravicové skupiny.
B	Žádným stylem se neřídí, toleruje ostatní.
C	Žádným stylem se neřídí. Vadí ji skupiny omezující svobodu ostatních.
D	Žádným stylem se neřídí. Nevadí ji žádný styl, pokud nenarušuje jeho život.
E	Žádným stylem se neřídí. Když mi nemění život, nevadí žádný styl.
F	Žádným stylem se neřídí. Neřeším žádný styl, dokud neřeší lidé mě.
G	Žádným stylem se neřídí. Vadí skinheadi, ale neřeší je.
H	Žádným stylem se neřídí. Žádný styl respondenta neobtěžuje
CH	Žádným stylem se neřídí. Toleruji všechny styly.
I	Žádným stylem se neřídí. Pokud se respondentovi „neplete“ do života, neřeší žádný styl.
J	Žádným stylem se neřídí- má blízko k technu. Vadí mu skinheadi.
K	Žádným stylem se neřídí. Nemá ráda skinheady.
L	Žádným stylem se neřídí. Toleruji jakoukoliv skupinu, co neubližuje lidem

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 7 ukazuje názor na různé životní styly. Z tabulky vyplývá, že žádný z dotazovaných se neřídí žádným stylem. Někteří uvedly, že žádné skupiny neřeší, pokud se nepletou jim nebo ostatním do života. Dva z respondentů uvedly, že jim vadí skinheadi a jeden respondent uvedl, že mu vadí ultrapravicové skupiny.

4.8. Tabulka 8: Strava a poruchy příjmu potravy

Respondent	Pravidelnost stravování	Restaurace/ domácí strava	Zdravotní dopady	BMI
A	ano	domácí strava	ne	nadváha
B	ne	domácí strava	zhoršené dýchání	obezita
C	ne	domácí strava	ne	normální váha
D	ano	domácí strava	ne	normální váha
E	ne	domácí strava	ne	normální váha
F	ano	domácí strava	ne	normální váha
G	ano	domácí strava	ne	normální váha
H	ano	domácí strava	ne	normální váha
CH	ano	domácí strava	ne	normální váha
I	ne	domácí strava	ne	obezita
J	ano	domácí strava	ne	normální váha
K	ano	domácí strava	ne	nadváha
L	ne	domácí strava	ne	normální váha

Zdroj: Vlastní výzkum.

Tabulka 8 vyjadřuje, jak se mladí lidé stravují. Také ukazuje, zda se v Pojbukách vyskytují osoby, které mají zdravotní problémy způsobené stravou, či poruchy příjmu potravy. Nadpoloviční většina respondentů se stravuje pravidelně. Všichni však preferují domácí stravu před restauracemi. Vyjma jednoho respondenta nemá nikdy z mladých a dospívajících zdravotní problémy. U respondentů převažuje normální váha, dva respondenti mají nadváhu a dva jsou obézní.

4.9. Tabulka 9: Sexuální život

Respondent	Věk zahájení sexuálního života	Počet sexuálních partnerů
A	15	6
B	15	13
C	16	3
D	16	16
E	17	30
F	18	3
G	17	4
H	15	2
CH	18	3
I	16	1
J	15	5
K	13	3
L	17	8

Zdroj: Vlastní výzkum.

V tabulce 9 je znázorněn sexuální život. Kromě jednoho respondenta měli všichni dotazovaní první pohlavní styk po patnáctém roku. Počet sexuálních partnerů se lišil, pouze jeden respondent uvedl, že měl jednoho sexuálního partnera.

5 Diskuze

Domnívám se, že každý dospívající a mladý člověk žije rozdílným způsobem života, avšak existují určité vlivy, které je mohou spojovat, například prostředí, ve kterém lidé vyrůstají. Právě prostředí se stalo základním námětem pro stanovení cíle této bakalářské práce, jímž je zmapovat životní způsob lidí žijících na malé vesnici. Zaměřila jsem se na mladé a dospívající od 15- ti do 26- ti let.

Zkoumaný vzorek pochází z vesnice Pojbuky (okres Tábor), která má 118 obyvatel, jejichž průměrný věk je 40,5 let. Dle informací uvedených Obecním Úřadem Pojbuky¹ je patrné, že počet obyvatel v této vesnici je víceméně konstantní. Od roku 2002 se počet měnil vždy v průměru o tři obyvatele. Z toho obyvatel ve věku 15- 64 let je více než 73%. Věkovou kategorií 15-26 let tvoří 14 osob, tj. necelých 12%. Z celkového počtu bylo ochotno účastnit se rozhovorů třináct respondentů.

Průměrný věk respondentů je 23 let, z toho je osm žen a pět mužů. Poměr studujících a zaměstnaných se od sebe lišil pouze o jednoho respondenta (viz Tabulka 1). Dle Tabulky 1 vyplývá, že nikdo z mladých a dospívajících není nezaměstnaný, přestože Český statistický úřad v roce 2010 uvedl, že v okrese Tábor je 9,87 % registrovaných nezaměstnaných. Vágnerová (2000) uvádí, že dospělost je spojována s ekonomickou soběstačností a s možností svobodného hospodaření se svými penězi.

Jak již bylo řečeno, základním cílem práce bylo získat informace, na jejichž základě by bylo možné charakterizovat životní způsob dospívajících a mladých lidí ve věku 15-26 let ve vesnici Pojbuky. Od respondentů byla zjišťována řada informací, kódovány do kategorií: bydlení a rodina; vzdělání/práce/škola; volný čas; společenský život; rizikové faktory; životní styly mládeže; strava a poruchy příjmu potravy; sexuální život.

V kategorii bydlení a rodina jsem zjistila, že více mladých lidí žije spíše v bytě, než v domě. Každý sdílí domácnost minimálně s jedním člověkem. V Pojbukách je 57 čísel popisných, z toho jsou tři bytovky po čtyřech bytech.

Také zde bylo zjištěno, že pouze dva respondenti mají opravdové hospodářství, avšak Jandourek (2001) uvádí, že na vesnicích je typický zvýšený podíl zemědělské

¹ Viz Statistické údaje OÚ Pojbuky

produkce. Dříve se většina obyvatel na venkově věnovala zemědělství, což se vyskytovalo u respondentů pouze velmi málo. Kubátová (2010) uvádí, že existují čtyři styly venkovských domácností, avšak díky hloubkovým rozhovorům bylo zjištěno, že na vesnici, kde bylo prováděno zkoumání, se objevují pouze dva styly. První styl tvoří obyvatelé venkova, kteří nemají žádné domácí hospodaření a kteří většinu času tráví ve městech, kde mají práci a přátele. Druhým stylem lidí jsou ti, co touží žít v souladu s přírodou, zdravě a v klidu.

První výzkumná otázka zněla:

Jaká je nejčastější forma trávení volného času současné mládeže na vesnici?

Bylo zjištěno, že nadpoloviční většině respondentů se zdá jejich volný čas dostačující. Z výsledků vyplývá, že způsob jakým tráví svůj volný čas mladí a dospívající se liší. Někteří tento čas zaplňují odpočinkem, jiní zase sportem. Buriánek (2001) uvádí, že záleží ne jedinci, jak si svůj volný čas rozvrhne. Respondent K říká: *„S volným časem to je různé, když mám krátký pracovní týden, mám volného času mnoho. Když mám dlouhý pracovní týden, ocenila bych více času. Tento systém mi však vyhovuje. Když mám volný čas, jsem buď doma, nebo jdu ven s přáteli. Občas i sportuju, ráda plavu a lyžuju. Ráda trávím volné víkendy ve společnosti svých rodičů. Tím se asi od svých vrstevníků liším, ale s rodiči mám výborný vztah.“* I přesto, že pro většinu respondentů je jejich čas dostačující, jsou i tací, kteří mají velmi málo volného času. Jedním z nich je respondent D, který na otázku, zda má dosti volného času, odpověděl takto: *„Volného času mi moc nezbyvá (ráda bych ho měla více), vzhledem k tomu, že přijíždím z práce v 18:00 hodin a mám doma nějaké povinnosti.“* (Duffková, Urban, Dubský, 2008) uvádějí, že volný čas lze dělit na několik typů. Jedním z nich je denní volný čas. Pod tímto pojmem se rozumí volný čas běžného pracovního dne. Je pro něj typická velká míra závislosti na pracovní době, často bývá naplněn odpočinkovými aktivitami. Respondent D uvádí: *„Mnoho volného času mám o víkendu. Trávím ho většinou koukáním na filmy, popřípadě zajdu do místní hospody.“* Ve vzorku mých respondentů se nenalezl nikdo, kdo by nevěnoval alespoň trochu ze svého volného času internetu. Český statistický (Informační technologie v domácnostech a mezi jednotlivci, 2005-2010) uvádí, že v roce 2010 používalo internet 60,5% domácností. uvádí, že

v roce 2010 používalo internet 60,5% domácností. V roce 2005 internet využívalo 19,1% domácností. Jak je zřejmé, počet domácností využívající připojení k internetu dramaticky vzrostl. Věřím, že nyní v roce 2012 existuje více domácností s připojením k internetu než v roce 2010. Dle mého názoru toto číslo dále poroste.

Mnoho respondentů uvedlo, že se o víkendu účastní společenských akcí. V rozhovorech se objevila kategorie zaměřená právě na společenský život a tradice, ke kterým se vztahuje druhá výzkumná otázka (viz níže). Společenského života na vesnici se účastní nadpoloviční většina respondentů. Z celkového počtu bylo zjištěno, že dva respondenti se žádných společenských akcí neúčastní. Respondent F uvádí: „*Je zde i dosti diskoték, ale já na ně nechodím. Nebaví mě to, je tam hluk a spousta opilých „dětí“.* Mně tohle nic neříká.“. Téměř z každého rozhovoru je možné soudit, že je v Pojbukách dosti společenských akcí.

Výzkumná otázka byla zodpovězena.

Druhá výzkumná otázka:

Mají v dnešním životě mladých lidí žijících na vesnici své místo tradice?

Podle kategorie, která byla zaměřena na tradice, se lze domnívat, že respondenti s jejich rodinami tradice v Pojbukách dodržují velmi pomálu. Tyllner (2007) uvádí, že tradice lze chápat jako předávání mravů, celků a obyčejů dalším generacím. V dnešní době se předávají jen některé tradice, mnoho jich již vymizelo. Mnoho respondentů uvedlo, že tradice s rodinou dodržují pouze o Velikonocích, Vánocích, apod. Dle Vondruškové (2004) jsou Velikonoce samostatným blokem tradic trvající osm týdnů. Termín Velikonoc se odvíjí od nejsilnějšího ukazatele, kterým je Slunce a jsou vždy mezi březnem a dubnem. Dále Vondrušková (2004) uvádí, že Vánoce jsou svátky spadající do zimního období.

Co se týká vesnice Pojbuky, zde určité tradice dodržovány jsou. Téměř každý respondent uvedl, že v Pojbukách považují za jednu z hlavních tradic stavění májky. Vondrušková (2004) uvádí, že tato tradice patří k tradicím dodržovaných na vesnicích ale i ve městech.

Jak uvádí Pavlicová (2007), v dnešní době nemají tradice velký význam. Jsou tací respondenti, kteří uvedli, že tradice nedodržují vůbec- z celkového počtu třinácti

lidí, nedodržují žádné tradice dva respondenti. Zbylí respondenti uvedli, že tradice dodržují, ale málo. Pouze jeden respondent řekl, že se s rodinou snaží tradice dodržovat.

Druhá výzkumná otázka byla zodpovězena.

Třetí, poslední výzkumná otázka zněla

Jaké rizikové faktory nejčastěji působí u dospívajících a mladých lidí od 15- 26 let?

V mé bakalářské práci jsem se také zaměřila na nejčastěji zneužívané látky u dospívajících a adolescentů, mezi které jsem zařadila nelegální drogy, alkohol a tabákové výrobky. Dále jsem zkoumala problémy se stravováním, gamblerství a sexuální život.

- Co se týká kouření, díky rozhovorům bylo zjištěno, že deset respondentů (71,5% z dotazovaných) kouří, z toho však dva pouze příležitostně. V ČR aktivně kouří 2 300 300 lidí, zhruba 250 000 z toho jsou děti a mládež do 18- ti let věku (Mlčochová, 2011).
- Průměrný počet vykouřených cigaret denně se u zkoumaného vzorku pohybuje kolem patnácti. Respondent B uvádí: „*Kouřím už od 12- ti let. Nejdříve jsem kouřila pár cigaret týdně, nyní dvacet denně. Začala jsem, protože jsem to chtěla zkusit. Nyní kouřím, protože nemám silnou vůli přestat, i přesto že se mi hůře dýchá.*“ Jak uvádí Hubinková (2008) léčba závislosti na kouření je velice obtížná a není příliš úspěšná. K určitému řešení přistoupila i legislativa uvalením vyšších daní na tabákové výrobky a udělila povinnost uvádět na každé krabičce cigaret údaje o škodlivosti kouření a obsahu dehtu. I přesto respondent E uvádí: „*Nyní nekouřím. Kouřil jsem asi 8let kolem 10- ti cigaret denně. Přestal jsem, kvůli finanční situaci. Jsem rád, že jsem přestal kouřit, když vidím, jak se zvyšují ceny. Začal jsem kouřit v 16- ti letech a ve 24 letech jsem přestal.*“

Pouze tři respondenti uvedli, že nekouří. Z toho dva respondenti jsou pohlaví mužského a jeden respondent pohlaví ženského. Křivohlavý (2001) uvádí, že kouření je jevem, se kterým se setkáváme u dospělých i dospívajících nezávisle na pohlaví. Domnívám se, že mnoho mladých lidí v dnešní době kouří a také, že povinnost na každé krabičce cigaret uvádět údaje o jejich škodlivosti, nemá příliš velký vliv na frekvenci a stálosti kouření u mladých lidí.

Dále jsem se zaměřila na alkohol. Myslím si, že požívání alkoholu je dnes běžné. Hubinková (2008) uvádí, že lidé většinou alkohol požívají jen občas, protože jim chutná, pomáhá jim utišit bolest či vyvolává euforii. Je sice pravda, že někteří respondenti uvádí, že alkohol pijí pouze občas, avšak v mém výzkumu se našli i ti, co požívají alkohol denně. Tato odpověď se objevila u tří respondentů. Jeden z nich vypověděl: *„Alkohol piji často. Většinou si alespoň každý den jedno pivo dám. Tvrdý alkohol piji příležitostně. Do hospody chodím ráda, jelikož se tam schází mnoho lidí. Na vesnici jiná zábava po večerech moc není.“*

V mém výzkumu byl nalezen i respondent, který uvedl, že alkohol nepije vůbec. Tento nízký počet „abstinentů“ odpovídá mým představám, jelikož si myslím, že lidé ve věkovém rozmezí, které zkoumám, pijí alkohol dosti. Respondent CH uvádí: *„Alkohol nepiji, opila jsem se v 17- ti letech a bylo mi velice nevolno, takže od té doby si nedám ani sklenku vína. Nechutná mi to. Občas zajdu do hospody s přáteli, tak jednou za týden. Ale ne za účelem pití. Dám si zde třeba jen kofolu nebo jiný nealkoholický nápoj.“*

Při řešení této výzkumné otázky jsem se dále zaměřila na zkušenosti mladých lidí s drogami. Ze třinácti respondentů nemají s drogami zkušenosti pouze tři respondenti. Zbylých deset respondentů užívá marihuanu, nebo alespoň tuto drogu zkusilo. Respondent E vypověděl: *„Marihuanu požívám denně a po užití drogy mám pocit socializace a cítím se uvolněný. Myslím, že drogy jsou na vesnici daleko méně než ve městech a že mě nijak neomezují a nemění mi život.“* Respondent A užívá marihuanu 1x za dva dny a uvádí: *„Marihuanu kouřím 1x za dva dny, někdy více. Pěstuji doma marihuanu pro vlastní účely. Nemyslím si, že by mě marihuana ovlivňovala nějak zásadně. Když užiju drogu, tak mi je zle, jindy jsem aktivní a je mi krásně. Ale čím víc člověk kouří trávu, tím míň to na něj působí. Nemyslím si, že kouřím marihuanu proto, že žiji na vesnici. Ve městě je asi větší šance nachomýtnout se k drogám. Moje studium ani vztahy s kamarády to neovlivňuje, takže s tím nemám sebemenší problém.“* Výpověď respondenta E a A se neshoduje s teorií, kterou uvádí Kalina (2001), že užívání drog zhoršuje kvalitu života nejen lidem, kteří drogy užívají, ale i jejich blízkým. Užívání drog má negativních sociálních, zdravotních a ekonomických dopadů. Je velmi rizikové drogy užívat, jelikož se uživatelům mění základní hodnoty, může se jim oslabit vůle a zhoršit mezilidské vztahy. Já se však domnívám, že toto platí u tvrdších

drog a také záleží na době užívání. Výsledky rozhovoru také ukázaly, že se našli i tací respondenti (E, J), kteří mají zkušenosti i s jinými drogami než je marihuana. Oba tyto respondenti zkusili extázi, což je droga spadající do syntetických halucinogenů. Mezi další drogy, které se vyskytly v rozhovorech, patří LSD (respondent J) a lysohlávky (respondent E).

Dále bylo zjištěno, že 77% respondentů zkusilo hrací automaty, téměř každý však vypověděl, že hlavním důvodem pro hru byla zvědavost. Respondent H uvádí: *„Když mi bylo asi 18, šly jsme s kamarádkou do baru a ze zvědavosti jsme to zkusily. Chtěla jsem jen zjistit, jak to chodí a zkusit štěstí.“*

Smolík (2010) uvádí, že soudobá medicína a psychiatrie hovoří o syndromu rizikového chování v dospívání, který může vést k nebezpečným trendům a může mít trvalé zdravotní následky. Myslím si, že u mladých lidí, zejména dívek se také ve věkové hranici 15-26 let často objevují poruchy příjmu potravy. Podle odborných údajů trpí poruchou příjmu potravy v rámci obyvatel EU téměř milion mladých žen (Stránský, Ryšavá, 2010). Podle výsledků, které jsem zjistila a zpracovala lze tvrdit, že v Pojbukách ani jeden respondent netrpí žádnou poruchou příjmu potravy. U dvou respondentů se však objevila obezita. Respondent B uvádí: *„Chtěla bych omezit sladké a stravovat se zdravě. Mám vysoké BMI- 36, 25. Tak bych ráda zhubla, hůře se mi dýchá.“*

Do rizikového chování bych zařadila také životní styly mládeže, poněvadž některé z nich hraničí nebo si přímo odporují se zákony a dobrými mravy. Nikdo z respondentů nevyznává žádný styl. V tabulce 8 jsou uvedené styly, které vadí jednotlivým respondentům. Respondent A vypověděl: *„Nežiji žádným stylem, žiji si svůj život podle sebe. Jako malou mě samozřejmě fascinovalo všechno možné, takže jsem vyzkoušela satanismus, rastafariánství. Nevadí mi, když někdo něco vyznává. Pokud se jim to líbí a neohrožují ostatní lidi, tak ať si dělají, co chtějí. Nejsem ochotna tolerovat ultrapravicové skupiny, které se vyznačují rasismem.“*

Sexuální život sám o sobě mezi rizikové chování dle mého názoru nepatří. Ovšem určité jevy spojené se sexuálním životem rizikové jsou. Mezi ně bych zařadila především promiskuitu, kvůli zvýšené možnosti přenosu pohlavních chorob. Co se týká začátku pohlavního života, vyjma jednoho respondenta, měli všichni první pohlavní styk po 15tém roku. Výsledky ukázaly, že pouze jeden respondent měl jednoho partnera

na sex. Počet sexuálních partnerů se u ostatních respondentů lišil. Respondent D uvádí: *„Sexuální život jsem zahájila v necelých 16- ti letech. Měla jsem celkem přibližně 16 sexuálních partnerů. A doufám, že se to více již nezvýší. Stálého partnera mám již dva roky. V brzké době plánujeme zařídit si společné bydlení a řešíme naši společnou budoucnost. Sex je důležitý pro zpestření vztahu.“*

Domnívám se, že výsledky této výzkumné otázky spadají relativně do průměrného chování mladistvých a dospívajících v celé populaci. Až na malé výjimky jsem nezjistila nic, co by mě nějak extrémně šokovalo. Většina respondentů zkoušela zakázané a rizikové věci především ze zvědavosti. Z chvil strávených v jejich společnosti jsem nenabyla dojmu, že by měl někdo nějaké větší problémy spojené s rizikovými faktory. Uvědomuji si však, že na poznání zda má člověk opravdu problém, nestačí hodina. Ale i z rozhovorů, které jsou uvedeny v kapitole 9 Přílohy, je to zřejmé.

Třetí výzkumná otázka byla zodpovězena.

Většina mladých lidí žijících na malé vesnici má dostatek volného času. Trávení tohoto času je různé. Někdo tento čas tráví raději sám, někdo s přáteli v hospodě nebo je tento čas zaplňován sportem. Téměř každý z respondentů uvedl, že alespoň část svého volného času obětuje internetu.

Co se týká dodržování tradic, vyskytovaly se spíše odpovědi, že respondenti s rodinou tradice dodržují velice málo, avšak v Pojbukách je dosti tradic dodržováno. Je mnoho rizikových faktorů, které na mladé lidi působí, zejména návykové látky. Téměř každý má zkušenosti s nikotinem, alkoholem či drogou.

6 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo získat informace, na jejichž základě by bylo možné charakterizovat životní způsob dospívajících a mladých lidí ve věku 15-26 let ve vesnici Pojbuky. Tento cíl byl naplněn díky kvalitativnímu výzkumu, metodou hloubkového rozhovoru, který mi umožnil získat mnoho velmi zajímavých informací a zjistit, jak mladí lidé na vesnici žijí.

Ke splnění hlavního cíle mi pomohlo stanovení tří výzkumných otázek:

1. Jaká je nejčastější forma trávení volného času současné mládeže na vesnici?
2. Mají v dnešním životě mladých lidí žijících na vesnici své místo tradice?
3. Jaké rizikové faktory nejčastěji působí u dospívajících a mladých lidí od 15-26 let?

Výzkumné otázky byly zodpovězeny na základě rozhovor s respondenty žijícími na vesnici Pojbuky. Každý rozhovor byl anonymní a individuální.

Otázka číslo 1: Výsledky ukázaly, že trávení volného času u mladých a dospívajících se od sebe v mnohém liší. Někdo preferuje odpočinek, někdo raději sport. Avšak každý z respondentů tráví, alespoň nějaký čas na internetu a vyjma dvou respondentů tráví čas na internetu. Trávení volného času na internetu je pro dnešní společnost typické. Co se týká množství volného času, 9 respondentům se jejich volný čas zdá dostačující.

Otázka číslo 2: V mé práci bylo zjištěno, že mnoho rodin tradice už nedodržují. Většinou jsou dodržovány ty tradice, které jsou přidružené nějakému svátku: Velikonoce, Vánoce. V Pojbukách jsou některé tradice dodržovány, např. stavění máje. Pro mnoho lidí nemají tradice, tak velký význam jako dříve.

Otázka číslo 3: V otázce jsem se zaměřila na nejčastěji užívané návykové látky, na problémy spojené se stravováním a na sexuální život. Ze třinácti respondentů nekouří 3 a s drogami nemají zkušenost, také pouze tři respondenti. Alkohol požívá 92%

z dotazovaných. Se stravováním mají problém pouze dva respondenti, kteří jsou obezní. Co se týká sexuálního života, vyjma jednoho respondenta zahájili všichni sexuální život po 15tém roku. Myslím, že je mnoho rizikových faktorů, které působí na mladé a dospívající.

Je tedy možné konstatovat, že cíl byl splněn a výzkumné otázky zodpovězeny. Práce může pomoci obohatit vědomosti o problematice životního způsobu mladých lidí žijících na současné vesnici. Může pomoci odborníkům, ale také laikům, kteří si mohou zvýšit svou povědomost o životě na vesnici.

7 Seznam použitých zdrojů

1. BERNARD, M. (2011). *Drogová závislost a rodina*. Praha: Triton. ISBN 978-80-7387-386-8.
2. BINEK, J. A KOL.,(2007). *Venkovský prostor a jeho oživení* [online]. Brno: GaREP, [cit. 12. 12. 2011]. ISBN 80-251-19-5. Dostupné z: < <http://www.garep.cz/publikace/venkovsky-prostor-a-jeho-oziveni.pdf>>.
3. BURIÁNEK, J. (2001). *Sociologie*. Praha: Fortuna, ISBN 80- 7168-754-5.
4. CASSUTO, D-A, GUILLOU, S. (2008). *Když chce dcera zhubnout*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-357-4.
5. DROGY- halucinogeny (2011). In: *Drogy-ezin.cz* [online]. [cit. 2011-12-12]. Dostupné z www. <http://drogy.ezin.cz/pages/halucinogeny.html>.
6. DUBSKÝ, J; DUFFKOVÁ, H; URBAN, L. (2008). *Sociologie životního stylu*. Plzeň: Aleš Čeněk. ISBN 978- 80- 7380-123-6.
7. EMO STYLE. (2011). In: *Emo-style.cz* [online]. [cit. 2011-12-12]. Dostupný z www.emo-style.cz.
8. FIEBICHOVÁ, L. (2009). *České svátky a tradice*. Diplomová práce. Rybář Radovan, Brno.:PedF. MU.
9. FIŠER, S., ŠKODA, J. (2008). *Sociální patologie*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2781-3.
10. FOŘT, P. (2004). *Stop dětské obezitě*. Praha: Ikar. ISBN 80-249-0418-7.
11. GOODYER,P. (2001). *Drogy+teenager*. Praha: Slovanský dům. ISBN 80-86421-44-9.
12. HAINEROVÁ, I, A. *Dětská obezita*. Maxdorf. ISBN 978-80-7345-196-7.
13. HAJNÝ, M. (2001). *O rodičích, dětech a drogách*. Praha: Grada. ISBN 80-247-0135-9.
14. HALL, L., COHN, L. (2003). *Rozlučte se s bulimií*. Brno: ERA. ISBN 80-86517-60-8.
15. HARTL, P. (2004). *Stručný psychologický slovník*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-803-1.

16. HELLER, J., PECINOVÁ, O. (2011). *Pavučina závislostí*. Praha: Togga. ISBN 978-80-87258-62-0.
17. HENDL, J. (2005). *Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace*. Praha: Portál. ISBN 80-7367-040-2.
18. HOFBAUER, B. (2004). *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-927-5.
19. HUBINKOVÁ, Z. (2008). *Psychologie a sociologie ekonomického chování*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1593-3.
20. CHROMÝ, J. (2010) *Kriminalita páchaná na mládeži*. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-825-3.
21. Informační technologie v domácnostech a mezi jednotlivci. (2005-2010) *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2012-04-11]. Dostupné http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/domacnosti_a_jednotlivci
22. JANDOUREK, J. (2001). *Sociologický slovník*. Praha: Portál. ISBN: 80-7178-535-0.
23. JÁNOŠOVÁ, P. (2008). *Dívčí a chlapecká identita*. Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-2284-9.
24. KALINA, K. (2003). *Drogy a drogové závislosti 1*. Úřad vlády České republiky. ISBN 80-86734-05-6.
25. KELLER, J. (2004). *Úvod do sociologie*. 5.vyd, Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-86429-39-3.
26. KOHOUT, P. (2000). *Jsem hazardní hráč*. Praha: Grada. ISBN 80-7169-958-6.
27. Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích. (2010). *Český statistický úřad* [online]. [cit.2012-04-11]. Dostupné http://www.czso.cz/xs/redakce.nsf/i/pocet_uchazecu_o_zamestnani_k_31_3_2010.
28. KRCH, D. (2003). *Bulimie. Jak bojovat s přejídáním*. 2. doplň.vyd. Praha: Grada. ISBN 80-247-0527-3.
29. KRCH, F. D. (2005) *Poruchy příjmu potravy*. 2.aktualiz.a dopl. vyd. Praha: Grada Publishing. ISBN 80-247-0840-X.

30. KRCH, F.(2010). *Mentální anorexie*. 2.přepr.vyd. Praha: Portál. ISBN978-80-7367-807-4.
31. KRONICK, Jane C. (1997) *Alternativní metodologie pro analýzu kvalitativních dat*. Sociologický časopis, 1, Vol 33 (No. 1: 57-67). ISSN 0038-0288.
32. KŘIVOHLAVÝ, J. (2001). *Psychologie zdraví*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-774-4.
33. KUBÁTOVÁ, H. (2010). *Sociologie životního způsobu*. Praha: Grada, ISBN 978-80-247-2456-0.
34. LANGHEIER, L; KREJČÍŘOVÁ, D. (2006). *Vývojová psychologie*. 2.aktual.vyd., Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 80- 247-1284-9.
35. MAŘÍKOVÁ, H. (2000). *Proměny současné české rodiny*. Praha: Slon. ISBN 80-85850-93-1.
36. MIOVSKÝ, M. (2006). *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada publishing a.s. ISBN 80-247-1362-4.
37. MLČOCHOVÁ, E. (2011). *Kuřákovo plíce*. [online]. [cit.2012-04-11]. Dostupné http://www.kurakovaplice.cz/koureni_cigaret/zajimavosti-a-statistiky/statistiky-tykajici-se-koureni/10-statistiky-tykajici-se-koureni-cigaret.html
38. MÜHLPACHR, P. (2001). *Sociální patologie*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-251.
39. NEŠPOR, K., (2006). *Už jsem prohrál dost*. Praha: Sportpropag, [online] [citováno 2011-12-6]. Dostupné z <http://www.drnespor.eu/knizkycz.html>.
40. NEŠPOR, K., SCÉMY, L. (2003). *Alkohol drogy a vaše děti. Jak problémům předcházet, jak je včas rozpoznat a jak je zvládat*. 5.revid.vydání. Praha: Sportpropag, [online] [citováno 2011-12-6]. Dostupné z <http://www.drnespor.eu/knizkycz.html>.
41. NOVÁK, M. (2010). *Společnost, kultura a poruchy příjmu potravy*. Brno: CERM. ISBN 978-80-7204-657-7.
42. PAŘÍZKOVÁ, J. (2007). *Obezita v dětství a dospívání*. Praha: Galen. ISBN 978-80-7262-466-9.
43. PÁVKOVÁ, J. a kol.(2002). *Pedagogika volného času*. 3 aktualizované vydání. Praha: Portál. ISBN 80- 7178-711-6.

44. PAVLICOVÁ, M (2007). *Lidová kultura a její historicko-společenské reflexe: (mikrosociální sondy)* 1. Vyd. Brno: Etnologický ústav AV ČR. ISBN 978-80-254-1044-8.
45. PENNICK, N. (1992). *The Pagan Source Book*. 1.ed. London: Rider, ISBN 80-901503-5-7.
46. PRŮCHA, J; WALTEROVÁ, E; MAREŠ, J. (2003). *Pedagogický slovník*. Praha: Portál. ISBN 80- 7178- 772- 8.
47. ŘÍČAN, P. (2004). *Cesta životem. Vývojová psychologie*. Praha: Portál. ISBN 80- 7367- 124-7.
48. SANANIM, kolektiv autorů.(2007). *Drogy, otázky a odpovědi*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-223-2.
49. SEKOT, A. (2004). *Sociologie v kostce*. Brno: Paido. ISBN 80-7315-077-8.
50. SMOLÍK, J. (2010). *Subkultury mládeže*. Praha: Grada Publishing a.s. ISBN 978-80-247-2907-7.
51. SOCHŮREK, J. (2001). *Vybrané kapitoly ze sociální patologie*. 2.vyd. Liberec: Technická univerzita. ISBN 80-70-83-495-1.
52. STRÁNSKÝ, M., RYŠAVÁ, L. (2010) *Fyziologie a patologie výživy*. České Budějovice: Jihočeská univerzita. ISBN 978-80-7394-241-0.
53. STRAUSS, A., CORBINOVÁ, J.(1999). *Základy kvalitativního výzkumu*. Boskovice: Albert. ISBN 80-85834-60-X.
54. TYLLNER, L. (2007). *Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska*. Věcná část O-Ž 1. Vyd. Praha: Mladá fronta. ISBN 978-80-204-1713-8.
55. TYLLNER,L. (2007). *Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska*. Věcná část A-N. 1. Vyd. Praha: Mladá fronta. ISN 978-80-204-1712-1.
56. VÁGNEROVÁ, M. (2000). *Vývojová psychologie:dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-308-0.
57. VÁGNEROVÁ, M. (2005). *Vývojová psychologie I. Dětství a dospívání*. Praha: Karolinum, ISBN 80-246-0956-8.
58. VÍTEK, L. (2008). *Jak ovlivnit nadváhu*. Praha: Grada. ISBN 978- 80-247-2247-4.

59. VONDRUŠKOVÁ, A. (2004). *České zvyky a obyčeje. 1. Vyd.* Praha: Albatros. ISBN 80-00-01356-8
60. VYKOPALOVÁ, H. (2001). *Sociálně patologické jevy v současné společnosti.* Olomouc: Právnická fakulta, Univerzita Palackého. ISBN 80-244-0337-4.
61. Životní způsob. (2006). In: *Co je co. cz* [online]. [cit. 2011-12-12]. Dostupné z [www.
http://www.cojeco.cz/index.php?detail=1&id_desc=109876&title=%9Eivotn%E D%20zp%F9sob&s_lang=2](http://www.cojeco.cz/index.php?detail=1&id_desc=109876&title=%9Eivotn%E D%20zp%F9sob&s_lang=2).

8 Klíčová slova

Životní způsob

Mládež

Vesnice

Tradice

Rizikové faktory

Poruchy příjmu potravy

9 Přílohy

Přílohy obsahují komplexní přepisy rozhovorů.

Respondent A

Respondent „A“ je žena ve věku 20- ti let.

I. Život na vesnici.

Teď to budou 4 roky, co jsem se přistěhovala k příteli do Pojbuk, dříve jsem bydlela na vesnici, která je vzdálená asi 20km. Byt (4+1) je v družstevní bytovce. K bytu patří zahrádka a takový malý statek, kde máme zvířata- slepice a pár zatoulaných koček. Nájem činí něco málo přes 2000,- Kč. Společně se mnou žije přítel, jeho sestra a jeho otec. Bydlení na vesnici preferuji před bydlením ve městě. Podle mě má vesnice mnoho výhod. Je tu čistý vzduch, kamarádské vztahy, krásná příroda, klid. Mezi nevýhody patří, že je zde málo společenských akcí. Pro mladé lidi tu není moc večerního vyžití. Každý se zná s každým – drby. Na vesnici bych chtěla žít i nadále, ale ráda bych si zvolila vesnici blízko velkoměsta popř. satelitní městečko.

II. Vzdělání/studium/zaměstnání

Mám vystudovanou střední školu s maturitou. Nyní studuji politologii a mezinárodní vztahy v Praze, je to zhruba 100 km od Pojbuk. Přes týden jsem na koleji, kam se dopravuji vlakem nebo autobusem z Tábora. Většinou mě do Tábora vozí matka, protože v tomto městě pracuje. Jelikož jsou spoje málo časté, měla bych problém se do Tábora dostat. Po dokončení školy bych určitě chtěla nadále studovat.

III. Volný čas

Na volný čas si stěžovat nemohu. Školu mám jen tři dny a pak zbylé čtyři dny mám volno. Mám i nějaké domácí povinnosti, ale stále mám volného času dostatek. Nejraději ho trávím četbou, procházkami, s kamarády, nebo koukáním na televizi. Také jezdím za svými rodiči. Hodně času trávím s přítelem. Ze sportů mám ráda třeba snowboarding, volejbal, ráda chytám ryby a v létě se scházíme se sborem dobrovolných hasičů. Svůj volný čas trávím také na internetu, ale ne moc často, jelikož se doma k internetu nepřipojím. Takže zde trávím pár hodin týdně- cca 3, většinou kvůli škole.

Také jsem si založila Facebook hlavně kvůli hrám, ale nyní ho používám k „pokecání“ s kamarády. Mám ráda klasickou literaturu z období romantismu, realismu a prokleté básníky. Mám svůj oblíbený časopis, což je History revue, kupuji si ho pravidelně. Hudba je též mým koníčkem. Jestli se mi nějaký styl líbí celkově, tak je to metal a punk.

IV. Společenský život

Na tradice si moc nepotrpíme, ovšem třeba Štědrovečerní večeři a různé zvyky s ní spojené si ujít nenecháme. V Pojbukách se dodržuje tradic mnoho: májka, výlov rybníka, hasičská soutěž a různé nové tradice, které vznikly až za naší doby, jako je posezení na štědrý den spojené s pitím svařeného vína a zpěvem koled. V okolních vsích probíhá tradiční Masopustní průvod. Stále se tu dodržuje pouť a pouťová zábava. Dělají se vždy řízky se salátem. V Pojbukách se každoročně konají zábavy a plesy. Vždy se sejde spousta lidí, kteří se dlouho neviděli. Já osobně ráda takové akce navštěvuji. Pak se zde však konají i diskotéky, ale ty ráda nemám a nejrady bych je zrušila. Je vždy hluk po vsi. O prázdninách jsou oldies rockové diskotéky spojené s pečením prasete a tancem na venkovním parketu.

V. Rizikové chování

Kouření a alkohol

Kouřím už 7 let. Vykouřím tak 15 cigaret denně. Asi dvakrát jsem přestala zhruba na půl roku, ale jelikož kouří přítel, tak kouřím také, i přesto že vím, jak je to škodlivé. Začala jsem v pubertě, protože jsem si myslela, že je to „in“, nyní si to však nemyslím. Alkohol si občas dám. Přibližně jednou za 14 dní. Někdy častěji. Do hospody převážně chodím o víkendech. Raději si dáme se známými víno doma. Když se vyskytne dobrá příležitost, ráda zajdu s přáteli společenských prostor jako je hasičská zbrojnice a skvěle se bavíme.

Drogy:

Mám zkušenosti s marihuanou. Poprvé jsem ji zkusila v 15 letech, abych zjistila, co to se mnou udělá. Marihuanu kouřím 1x za dva dny, někdy více. Pěstuji doma

marihuanu pro vlastní účely. Nemyslím si, že by mě marihuana ovlivňovala nějak zásadně. Když užiju drogu, tak mi je zle, jindy jsem aktivní a je mi krásně. Ale čím víc člověk kouří trávu, tím méně to na něj působí. Nemyslím si, že kouřím marihuanu proto, že žiji na vesnici. Ve městě je asi větší šance nachomýtnout se k drogám. Moje studium ani vztahy s kamarády to neovlivňuje, takže s tím nemám sebemenší problém.

Gamblerství

Hrací automaty jsem zkusila asi 2x v životě, ale pouze ze zvědavosti a z legrace. Zkusila jsem to v non- stopu, asi v 17- ti letech.

VI. Životní styly dnešní mládeže

Nežiji žádným stylem, žiji si svůj život podle sebe. Jako malou mě samozřejmě fascinovalo všechno možné, takže jsem vyzkoušela satanismus, rastafariánství. Nevadí mi, když někdo něco vyznává. Pokud se jim to líbí a neohrožují ostatní lidi, tak ať si dělají, co chtějí. Nejsem ochotna tolerovat ultrapravicové skupiny, které se vyznačují rasismem.

VII. Strava, poruchy příjmu potravy

Snažím se stravovat pravidelně. Někdy jím 3x denně, někdy 5x denně. Teplá jídla mám tak 1x denně. Snídám pokaždé, protože si myslím, že je snídaně důležitá. V jídle nejsem vybíravá, mám ráda zeleninu, ovoce, ryby i mléčné výrobky. Poslední dobou mi velmi zachutnalo sladké. Maso jím každý týden cca 3x. Mám ráda všechny druhy masa. Preferuji domácí stravu, protože ráda vařím. Do restaurace zajdu tak 2x měsíčně, a do fast foodu tak jednou za měsíc, ale vím, že je to nezdravé. Dietu jsem nikdy nedržela déle než dva dny, zatím moje váha na mě neměla žádné dopady. BMI mám 28,53.

VIII. Sexuální život

Sexuální život jsem zahájila v 15- ti letech. Měla jsem 6 sexuálních partnerů. Nyní mám stálého partnera Myslím, že sex ke vztahu patří. Není, však důležitá kvantita.

Respondent B

Respondent „B“ je žena ve věku 19- ti let.

I. Život na vesnici

Narodila jsem se v Táboře, ale když mi byli tři měsíce, přestěhovali jsme se do Pojbuk. Takže zde žiju 19 let. Bydlíme v bytě, který je v malé bytovce- já, matka a její přítel. Žijí zde další 3 rodiny. Byt je velký 4+1. Platíme nájem, ale oproti bytu ve městě je velmi nízký, ale nevím jeho výši. V bytě máme 2 kočky. Dříve jsme měli králíky a prasata. Často jsme na víkendy jezdili k babičce, tak jsme tyto zvířata zrušili, protože se o ně neměl kdo starat. Výhodou bydlení na vsi je, že se zde každý zná s každým. Není zde velký provoz. Nevyskytují se po ulicích opilci. Výhodou bydlení přímo v Pojbukách je, že se zde lidé dostávají porodné, příspěvek na svatbu a mladí studující lidé, jako jsem já, dostávají peníze za vysvědčení. Na vesnici mi nevyhovuje, že je zde jeden malý obchod, ve kterém jsou pouze základní potraviny, a je otevřený velmi málo. Další velkou nevýhodou je málo autobusových spojů. Až budu mít vlastní rodinu, určitě chci bydlet na vesnici, ale raději bych bydlela na vesnici, která je blízko většího města.

II. Vzdělání/studium/zaměstnání

Už čtvrtým rokem studuji střední zdravotnickou školu v Táboře, tudíž mám před maturitní zkouškou. Tábor je přibližně 30 km vzdálen od Pojbuk. Dopravuji se autobusem, ale občas přes týden zůstávám u sestry, kvůli špatným spojům. Byla jsem asi 3 měsíce na internátě, ale nebyla jsem spokojená. Přišlo mi, že nás tam velmi omezují, a tak jsem zase začala dojíždět. Po této škole plánuji pracovat v oboru (pokud tedy práci najdu). Dále studovat nechci, protože mě škola nebaví. Jelikož zde práci pravděpodobně neseženu, myslím si, že budu muset odejít do většího města. Plánuji se porozhlédnout v Praze, kde je hodně nemocnic, tím pádem větší množství získat práci.

III. Volný čas

Ze školy jezdím domů většinou mezi 15 a 16 hodinou, poté se učím na maturitu, takže moc volného času mi nezbyvá. Denně tak dvě nebo tři hodiny. Ocenila bych více volného času, po škole a učení jsem vždy unavená, tak většinou odpočívám. Nejraději svůj volný čas trávím s přáteli. Ráda chodím na procházky, hraji volejbal, koukám na seriály. Také ráda trávím čas s rodinou. O víkendech mám volného času více. Na internetu moc nebývám. Většinou pouze o víkendu cca 2 hodiny denně. Mám sociální síť facebook, kterou jsem si vytvořila hlavně kvůli tomu, že ho měli téměř všichni moji spolužáci, tak mě to inspirovalo. Vyhovuje mi, že zdarma mohu komunikovat s přáteli. Velmi ráda poslouchám hudbu- poslouchám vše, co se mi líbí a nezáleží mi na tom, jaký styl to je.

IV. Společenský život

Řekla bych, že žijeme spíše satelitním způsobem života. Oba rodiče dojíždí za prací do města. Tradice nedodržíme. Ale co se týká Pojbuk obecně, tradic je zde dosti. Každoročně se staví májka. Na pouť je zde otevřená kaplička a je pouťová zábava. O Velikonocích je též zábava a chodí po vsi koledníci. O MDŽ jsou každoročně ženy obdarovávány květinou a bonbóny od starosty obce. Také staří lidé dostávají k narozeninám dárkové koše (nevím, jestli se to dá počítat do tradic). O Vánocích je zde vánoční besídka spojená se zpíváním koledí a pitím svařeného vína. 25. prosince je každoročně myslivecký ples a den poté je Štěpánská procházka, kdy se sejdou všichni lidé z vesnice (tedy ti kteří mají zájem) a jde se na společnou poznávací procházku. Myslím, že je zde těchto akcí víc, ale asi si na všechny nevzpomenu. Snažím se zúčastnit téměř všech akcí. Diskotéky jsou tu každých 14 dní, což si myslím, že bohatě stačí. Ples je zde jednou ročně a zábavy 2x do roka, takže si myslím, že starší lidé nemají moc možnost účastnit se společenských akcí. V létě jsou tu oldies diskotéky, které jsou pro všechny generace a podle mého názoru jsou nejlepší. Já se však ráda účastním diskoték, zábav i plesů. Mám tyto akce ráda, vždy je možnost popovídat si se známými lidmi. Je špatné, že zde není v blízkosti třeba kino, divadlo, muzeum. Za tímto účelem musíme dojíždět do města.

V. Rizikové chování

Kouření a alkohol

Kouřím už od 12- ti let. Nejdříve jsem kouřila pár cigaret týdně, nyní dvacet denně. Začala jsem, protože jsem to chtěla zkusit, nyní kouřím, protože nemám silnou vůli přestat, i přesto, že se mi hůře dýchá. Alkohol piji cca 2x za měsíc na akcích.

Drogy

Mám zkušenosti s marihuanou, kterou jsem kouřila 4x v životě. Třikrát mi to neudělalo nic a po čtvrté jsem měla bolesti hlavy a euforickou náladu a druhý den „okno“. Od té doby jsem marihuanu nekouřila. Zkusila jsem to ze zvědavosti. Přivezla ji moje kamarádka z Prahy a já si s ní zakouřila. Bylo mi asi 15 let.

Gamblerství

Automaty jsem zkusila v 18- ti letech s 20- ti korunou. Bylo to jen ze zvědavosti. Nic jsem nevyhrála a už jsem automat nezkusila a neláká mě to.

VI. Životní styly mládeže

Nevyznávám nic a nikoho neodsuzuji. Jen mi někteří lidé přijdou směšní (např. jejich oblečení).

VII. Strava, poruchy příjmu potravy

Nemám čas se stravovat pravidelně, jsou dny kdy jím 3x denně a jsou dny, kdy jím 6x denně. Z toho jsou většinou dvě jídla teplá. Nejsem zvyklá snídat. Mám ráda maso, zeleninu, ovoce. Mléčné výrobky však nemusím. Mám ráda smažená jídla. Nejraději mám sladké. Snažím se zařadit do svého jídelníčku vše včetně ryb. Preferuji domácí stravu, nerada chodím do restaurací, protože nevím, co mi do toho jídla dají. Jelikož matka dělá v restauraci, jídlo z restaurace mám tak jednou týdně, fast food navštěvuji dvakrát týdně. Chtěla bych omezit sladké a stravovat se zdravě. Mám vysoké BMI- 36, 25. Tak bych ráda zhubla, hůře se mi dýchá.

VIII. Sexuální život

Můj sexuální život jsem zahájila v 15 letech. Měla jsem 13 partnerů. Stálého partnera nemám. Myslím si, že sex v životě nehraje moc velkou roli, avšak v mém životě bych se bez něj neobešla. Nepreferuji častý sex, ale kvalitní sex.

Respondent C

Respondent „ C“ je žena ve věku 21- ti let.

I. Život na vesnici.

V Pojbukách žiji už od narození, avšak už rok jsem přes týden v Táboře u svého přítele. Takže v Pojbukách trávím pouze víkendy a volné dny. Bydlíme s matkou, otcem a bratrem v bytě (4+1), který je ve vlastnictví ZD Pojbuky. Nemáme žádné zvířata, ale staráme se o hospodářství, které má babička ve vesnici 2 kilometry vzdálené. Bydlení na vesnici má své záporné i kladné stránky. Podle mého názoru každému vyhovuje něco jiného. Já jsem ráda, že jsem vyrůstala zde, ale musela jsem odejít za prací do města, jelikož v Pojbukách najít práci je velice obtížné. Za kladnou stránku shledávám společenské akce. Také si myslím, že zde nehrozí takové nebezpečí jako ve městě. Domnívám se, že lidé jsou více přátelští než ve městě. Také se mi líbí, že je tu klid. Jsem zde velice spokojená, avšak jednou velkou nevýhodou jsou spoje. Autobusy sem jezdí opravdu jen párkrát denně. Mnoho autobusů ani přes Pojbuky nejezdí, a tak musím chodit pěšky nebo pro mě někdo musí přijet. Raději v budoucnu budu bydlet ve městě.

II. Vzdělání/studium/zaměstnání

Již třetím rokem pracuji jako barmanka v non- stopu v Táboře. Jsem vyučená jako kuchař- číšník, vystudovala jsem odborné učiliště. Moje pracovní doba je 12 hodin. S prací jsem spokojená. Když jsem u přítele, nemusím dojíždět. Jinak musím jezdit autem, které patří mým rodičům. Už dlouho přemýšlím, že bych se odstěhovala natrvalo. Ale rozhodla jsem se, že s tím počkám, až si budu chtít založit vlastní rodinu.

III. Volný čas

Myslím, že mám docela dost volného času. Občas mám sice pracovní týden, ale pak další týden mám víceméně volno. Tenhle systém mi 100% vyhovuje. Volný čas trávím u rodičů na vesnici, a se svými přáteli. Když jsem doma, snažím se být co nejvíce s rodinou a přáteli. V Táboře většinou odpočívám. Ráda trávím svůj volný čas

v přírodě, posezením s kamarády. Také velmi ráda a často lyžuji, ráda si zahraju nohejbal, volejbal. Také jsem dobrovolná hasička, což mě velice baví. Na internetu trávím tak dvě až tři hodiny denně, když mám volné dny. Když mám dlouhý týden, na internetu se neobjevuji. Když už tam jdu, tak pouze za účelem vyhledat si důležitou věc. Založila jsem si také sociální síť facebook, ale nebaví mě to, tak se tam též neobjevuji. Mým koníčkem je hudba. Poslouchám takovou všehochuť a na žádném stylu si nepotrpím.

IV. Společenský život

Naše rodina žije obyčejným způsobem života, řekla bych, že žije stejně jako většina lidí v Pojbukách. Tradičním způsobem to určitě není a do města jezdí pouze nakupovat, za lékařem apod. Tradice dodržujeme pouze o Vánocích a Velikonocích. V Pojbukách se dodržuje pár tradic. Například stavění májky, a pořádání různých společenských nebo sportovních her v letních měsících (fotbal, přetahování lanem, hasičské soutěže). I když to se spíše řadí do společenských akcí, než do tradic. Třeba tradiční je zde každoroční pouť či hasičská soutěž. Na pouť je zde pouťová zábava, kterou jsem od svých 15- ti let nevynechala. Můj názor na společenské akce je pozitivní, myslím, že je skvělé, že jsou tu často diskotéky. Sjedou se i lidé z okolních vesnic. Jsou tu i plesy a zábavy, oldies diskotéky, dětské dny. Je zde počítáno s různými věkovými kategoriemi. Já se ráda účastním akcí, které se konají v létě. Což jsou právě ty oldies diskotéky. Také se ráda účastním plesů a zábav. Diskotéky však také občas navštívím.

V. Rizikové chování

Kouření a alkohol

Kouřím pátým rokem. Ani nevím, proč jsem s tím začala. Nyní mám bohužel krabičku na den někdy i dvě (když jsem třeba v práci). Alkohol piji cca 1x týdně v malém množství. Ale že bych se opíjela to určitě ne, opiji se vždy cca jednou za půl roku. Tvrdý alkohol piji jen při nějakých příležitostech. Občas chodím do hospody, ale záleží na tom, jestli mám krátký nebo dlouhý týden. Ale tak 3-4x týdně si jdu sednout do hospody.

Drogy

Když mi bylo 18 let, tak jsem na diskotéce zkusila marihuanu. Můj bývalý přítel jí kouřil denně a tak mi dal ochutnat. Cítila jsem se velmi unavená, jinak to žádný dopad nemělo, ale myslím, že na lidi, co to užívají dlouhodobě to má nepříznivý dopad.

Gamblerství

Mám s automaty zkušenosti z práce, ale já osobně jsem je zkusila asi 3x v životě a to pouze ze zvědavosti. Když vidím, jak lidé u automatů vydrží sedět celé hodiny, odrazuje mě to.

VI. Životní styly dnešní mládeže

Žádný životní styl nevyznávám. Ani v žádné sektě nejsem, žádnými pravidly se neřídím, jsem pouze sama sebou. Vadí mi pouze ti, co omezují svobodu ostatních. Nelíbí se mi skupiny, které organizují násilí.

VII. Strava, poruchy příjmu potravy

Kvůli práci se pravidelně nestravuji. Když pracuji, nemám žádné teplé jídlo. Od té doby co pracuji, zhubla jsem deset kilo. Jím zhruba 3x denně. Poslední dobou se snažím snídat, protože mám často možnost mít první jídlo v práci až v 15:00 odpoledne a to bych asi bez snídaně nevydržela. Jím zeleninu i ovoce zhruba 3x týdně. Mám ráda ryby i maso. Jím kuřecí a vepřové, hovězí maso mi moc nechutná. Nemám ráda sladká jídla. Občas si ráda zajdu do restaurace, při nějaké výjimečné situaci, ale raději mám domácí stravu. Fast food si dám cca 1x za měsíc. Myslím si, že se stravuji v rámci možností zdravě. A změnit bych nechtěla asi nic, zatím nemám žádné zdravotní ani jiné problémy. Možná bych uvítala pravidelnější stravu, ale moje povolání mi to moc neumožňuje. BMI mám 20, 08.

VIII. Sexuální život

První pohlavní styk jsem měla v 16- ti letech s kamarádem. Dále jsem měla další 3 sexuální partnery. Nyní mám už rok stálého partnera. Sex k životu potřebuji, proto ho mám ráda.

Respondent D

Respondent „D“ je žena ve věku 23-ti let.

I. Život na vesnici.

V Pojbukách žiji od narození. Tudíž 23 let. Můj otec pochází z Pojbuk, matka se po svatbě přestěhovala, většinu života také žila na vesnici. Bydlíme s otcem, matkou a sestrou v bytě v bytovce. Náš byt je 4 +1. Byt je prostorově středně velký. V současné době máme dva psy. Měli jsme i kočku, křečky a králíky. Bydlení ve vesnici má výhody jako je klid a rodinná pohoda. Nevýhoda bydlení na vesnici je taková, že všichni všechno hned vědí, horší dostupnost do města, kde jsou např. lékaři a větší obchody. U nás v Pojbukách je jen menší prodejna, která je otevřena párkrát do týdne. Plánuji zůstat na vesnici už jen z důvodu klidu a čistějšího prostředí. Nevadilo by mi bydlet na jiné vesnici, ale do města určitě nechci.

II. Vzdělání/studium/zaměstnání

Dostudovala jsem střední školu s maturitou – obchodní akademie v roce 2008. V současné době pracuji jako operátorka Call centra. Moje pracovní doba je od pondělí do pátku: 8:00 – 16:30. Dojíždím autobusem do města vzdáleného asi 30 km. V Pojbukách a v blízkém okolí, je těžké práci sehnat. S autobusy to není lehké, často musím dlouho čekat na spoj a přímo mi nejede žádný autobus, i když je to pouze 30 km daleko. S prací jsem spokojená. Určitě jsou věci, které bych chtěla změnit, ale jsem ráda, že jsem vůbec práci sehnala. Kdybych bydlela ve městě, ušetřila bych skoro 2.500 Kč za dopravu. Zatím se však stěhovat neplánuji. Ráda bych zůstala na vesnici.

III. Volný čas

Volného času mi moc nezbyvá, ráda bych ho měla více. Vzhledem k tomu, že příjíždím z práce v 18:00 hodin, a mám doma nějaké povinnosti, tak mám přibližně dvě hodiny volného času. Ráno brzy vstávám, tak chodím brzy spát. Můj volný čas pro mě určitě není dostačující. Během pracovního týdne, jsem v časové tísní. Víkendy mám

však volné, a to se většinou koukám na filmy. Případně zajdu do místní hospody. Občas vyrazím ven s přáteli. Venku jsem trávila více volný čas, když jsem byla malá. Nyní je zde kolem pěti vrstevníků. Nemám žádné koníčky, protože na ně nemám čas. Baví mě však internet, kde trávím přibližně hodinu denně. Většinou si povídám s přáteli na Facebooku, a hledám práci nebo „brouzdám“ po internetu, v případě, že mě v danou chvíli něco zaujme. Facebook jsem si založila pro větší kontakt s lidmi, komunikaci a seznámení se s lidmi. Mám ho již tři roky. V současné době vůbec nečtu a ani neposlouchám muziku. Žádnému sportu se nevěnuji, dříve jsem byla dobrovolná hasička, ale nebavilo mě to.

IV. Společenský život

Žijeme normálním životem, bydlení na vesnici na nás nemá vliv. Některé tradice se u nás dodržují. Třeba o Vánocích, Velikonocích, o pouti. V Pojbukách jsou nějaké tradice dodržovány, já se nejraději účastním stavění májky, výlovu rybníka a o Velikonocích zdobíme vajíčka a dáváme je koledníkům. Mám také ráda zábavy třeba o pouti a Velikonocích. Také kulturních akcí je dostatek, podle mého názoru je to dobře z důvodu sdružování občanů. Diskotéky jsou tu poměrně často, ale těch já se neúčastním. Mám raději plesy a zábavy. Ples je zde pouze jeden a zábavy asi dvě. Ale pro mladé lidi je tu kulturní vyžití celkem rozvinuté. Když jdu někam na akci, tak jediné v Pojbukách, do města za nimi nedojíždím.

V. Rizikové chování

Kouření a alkohol

Kouřím již mnoho let, cca 7let. Dříve jsem kouřila méně, nyní kolem deseti cigaret denně. Záleží na příležitostech. Samozřejmě, že když někde sedíme, tak vykouřím i více. Nejraději bych s tím přestala, ale jsem na cigarety zvyklá. Také alkohol si dám jednou za 14 dní. Ale nepiji tvrdý alkohol. Do hospody chodím minimálně jednou týdně většinou v pátek. V sobotu někdy bývá jiná akce, jako třeba oslava narozenin některého z přátel, zábava, nebo ples.

Drogy:

V pubertě jsem zkoušela marihuanu, protože jsem chtěla vědět, jaký to na mě bude mít vliv. Pouze jsem ochutnala od přátel. Nemyslím si, že by bydlení na vesnici mělo vliv, na to že jsem drogu zkusila. Když jsem marihuanu užila, cítila jsem se uvolněná, sebevědomá a svobodná. Poté jsem ji měla asi ještě 3x v životě.

Gamblerství

S hracími automaty nemám žádné zkušenosti, nikdy mě to nelákalo. O lidech co to hrají si myslím, že zbytečně rozhazují peníze, ale je to každého věc.

VI. Životní styly dnešní mládeže

Nikdy jsem se k žádnému stylu nepřikláněla. Žádný styl mi nevadí, tedy pokud nenarušuje můj život.

VII. Strava, poruchy příjmu potravy

Stravuji se pravidelně. Kolem osmé mám snídani, ve 12:00 oběd, kolem 15:30 mám svačinu a kolem šesté večer mám večeři. Teplé jídlo mám jednou denně. V práci není možnost chodit na obědy a restauraci bych o pauze nestíhala. O víkendu však obědy jím. Ovoce a zeleninu moc nejím. V podstatě jsem se nikdy nenaučila takhle jíst. Ale snažím se aspoň jednou za týden si dát třeba okurku nebo papriku. Z masa jím pouze kuřecí a libové vepřové. Ryby nejím kvůli kostem. Mám velmi ráda mléčné výrobky, jím je denně. Také mám v oblibě sladká jídla a cukrovinky. Žádné diety nebo speciální návyky jsem nikdy nedržela. V restauraci se stravuji málo. Je to tam drahé a já mám raději domácí stravu. Stravuji se přibližně 1x za měsíc ve fast foodu, když mě přepadne náhlý hlad nebo chuť. Nestravuji se zdravě. Chtělo by to zařadit do jídelníčku více ovoce a zeleniny. Nikdy jsem na svou stravu moc nedbala, žádné problémy jsem nikdy neměla. Vážím 57 kg a měřím asi 162 cm

VIII. Sexuální život

Sexuální život jsem zahájila v necelých 16- ti letech. Měla jsem celkem přibližně 16 sexuálních partnerů. A doufám, že se to více již nezvýší. Stálého partnera mám již dva roky. V brzké době plánujeme zařídit si společné bydlení a řešíme naší společnou budoucnost. Sex je důležitý pro zpestření vztahu.

Respondent E

Respondent „E“ je muž ve věku 26- ti let.

I. Život na vesnici

V Pojbukách žiji s mým otcem, matkou a dvěma bratry už mnoho let. Já zde žiji od narození, ale nevím, jak dlouho předtím zde žili moji rodiče. Oba pocházejí z blízkých vesnic. Byt, ve kterém žijeme je velký 3+1 a nachází se v bytovce. Máme ho v osobním vlastnictví. V bytě máme psa a zakrslého králíka, jinak žádné zvířata nemáme. Jsem rád, že jsem vyrůstal zde, ale myslím si, že v Pojbukách nezůstanu, protože bydlení na vesnici má mnoho nevýhod. Je zde málo kulturního vyžití a důležité věci jako jsou školy, obchody, lékaři jsou daleko. Má samozřejmě i výhody. Je zde všude okolo příroda a myslím si, že na vesnicích je menší kriminalita než ve městech.

II. Vzdělání/studium/zaměstnání

Zatím stále studuji Vysokou Školu Ekonomickou v Praze. Jsem zde na koleji, protože mi dálka a málo časté spoje neumožňují dojíždět. Když jedu na byt, tak jezdím vlakem či autobusem, protože nemám vlastní auto. Po této škole bych rád ještě dále studoval, ale nevím, zda mi to finanční situace umožní. Rozvrh mi neumožňuje mít přes týden brigádu.

III. Volný čas

Mám dosti volného času, denně cca 8 hodin. Trávím ho různými způsoby. Často koukám na filmy nebo chodím s přáteli do hospody. O víkendech pracuji na diskotéce. Také se věnuji škole, ale to opravdu velice málo. Někdy jsem rád, že jsem doma v klidu a někdy raději jdu na celý den ven. Také rád čtu (nejčastěji sci-fi a literatura faktu) a věnuji se různým sportům: fotbal, hokej, lyžování. O prázdninách mám vždy různou brigádu. Na internetu trávím cca 2- 3 hodiny denně. Chodím tam především, když potřebuji získat nějaké informace třeba do školy, nebo zjistit novinky ze světa. Občas

zajdu na Facebook, který jsem si vytvořil hlavně kvůli tomu, abych se mohl potkávat se svými přáteli, jelikož mám přátele po celé ČR, je těžké se s každým sejit. Hudba je také můj velký koníček. Mám rád od všeho trochu, nemám vyhraněný jeden styl.

IV. Společenský život

Moje rodina nežije ani tradičním ani satelitním způsobem života. Doma dodržujeme tradice, které jsou typické pro různé svátky. Myslím tím Štědrovečerní večeri, barvení vajíček, apod. Co se týká dodržování tradic v Pojbukách, myslím si, že nějaká dodržována jsou, ale velmi pomálu. Já se osobně rád podílím na stavění májky, na pomlázce a jinak další nedodržuji. Můj názor na společenské akce je takový, že jich je tu málo. Já se rád účastním diskoték, ať pracovně nebo jako „host“, zábav a letních kulturních akcí. Vždy je na léto vymyšlen program, kde je téměř každý víkend akce. Ať sportovní soutěže, pouťové zábavy, šipky. Vždy je přes den nějaká soutěž a večer se peče prase. Schází se zde téměř celá vesnice. Venku hraje oldies diskotéka. Tyto akce mám nejraději.

V. Rizikové chování

Kouření a alkohol

Nyní nekouřím. Kouřil jsem asi 8let, kolem 10- ti cigaret denně. Přestal jsem, kvůli finanční situaci. Sem rád, že jsem přestal kouřit, když vidím, jak se zvyšují ceny. Začal jsem kouřit v 16- ti letech a ve 24 letech jsem přestal. Doufám, že už s tím ani nezačnu. Alkohol piji téměř denně. Často s přáteli popíjíme. Příležitostně piji i tvrdý alkohol (jednou za 14 dní). Do hospody chodím velice často. Minimálně 4x týdně.

Drogy

S drogami nějaké zkušenosti mám. Zkoušel jsem marihuanu, extázy, lysohlávky. To je asi vše, pokud si dobře vzpomínám. S marihuanou jsem se poprvé setkal asi v 17- ti letech. Až když jsem byl starší, zkoušel jsem lysohlávky a extázy. Marihuanu požívám denně a po užití drogy mám pocit socializace a cítím se uvolněný. Myslím, že

drogy jsou na vesnici daleko méně než ve městech a že mě nijak neomezují a nemění mi život.

Gamblerství

Automaty jsem zkoušel asi v 17- ti letech s přáteli, ale pouze ze zvědavosti. Hrál jsem je asi 3x v životě a nezaujalo mě to.

VI. Životní styly mládeže

Přibližuje se oblečením ke skateboardingu, ale nemám žádný vyhraněný styl. O žádném stylu si nic špatného nemyslím. Myslím, že je to každého věc, každý má svoji hlavu. Dokud to intenzivně neovlivňuje lidi kolem, je mi to jedno. Když mi jejich chování nemění život, neobtěžují mě.

VII. Strava, poruchy příjmu potravy

Pravidelně se nestravuji. Myslím, že to na koleji ani nejde. Jím pouze 2x až 3x denně. Stravuji se především levnými potravinami. Teplé jídlo mám jen jedno a to pozdní oběd. Já ani nesnídám, protože to nestíhám. Vstávám pár minut před odchodem do školy. Zeleninu mám cca jednou týdně, pokud není jako příloha k jídlu. Ovoce mám také cca jednou týdně. Maso jím často. Mám rád všechny druhy. I ryby. Nejsem ve stravě vybíravý, ale nemusím sladká jídla. Mám je tak jednou do měsíce. Preferuji domácí stravu, na restaurace nemám dosti financí. Chodím tam přibližně dvakrát měsíčně. Do fast- foodu nechodím vůbec. Je to nezdravé. Chtěl bych jíst více zdravě, ale velice se to prodraží. Nikdy jsem neměl žádné problémy spojené se stravováním. Moje BMI je kolem 23.

VIII. Sexuální život

Sex jsem měl poprvé v asi 17- ti letech. Nyní mám stálou partnerku, ale předtím jsem měl kolem 30 žen. Možná více, nepočítal jsem to. Myslím, že sex k životu patří, pro mě je velice důležitý.

Respondent F

Respondent „F“ je muž ve věku 26- ti let.

I. Život na vesnici

V Pojbukách žiji už dvacet šest let. Otec i matka pochází z Pojbuk. Tak zde máme postavený dům. Máme 2 patra, dohromady máme 4+1. Žiji společně s otcem a matkou. Starší sestra a bratr se odstěhovali do města za práci. Máme velkou zahradu, kde máme králíky a kočku. Jsem rád, že žiji zde, hlavně kvůli klidu. Také je zde větší soukromý, náš barák je na konci vesnice, takže je zde malý provoz. Další výhodou je větší možnost poznat přírodu. Ve městě je však větší možnost sehnat práci a dále se rozvíjet. Také mi nevyhovuje, že je zde špatná lékařská dostupnost. Ale i přesto bych chtěl zůstat v budoucnu na vesnici. Zdědil jsem po babičce barák ve vesnici, která je necelé dva kilometry od Pojbuk. Rád bych se tam v budoucnu nastěhoval.

II. Vzdělání/studium/zaměstnání

Již několik let pracuji. Mám dvě odborné učiliště hotové, ale ani jedno ne s maturitou. Jsem vyučený elektrikář a automechanik. Nyní pracuji v ZD Pojbuky, občas si přivydělávám jako automechanik. Mám práci přímo v Pojbukách, a proto bych ji nevyměnil. Velice mi to vyhovuje, protože nemusím dojíždět. Moje pracovní doma je různá, v létě jsem v práci třeba celý den. Jinak dělám 8 hodin/ denně.

III. Volný čas

Moc volného času nemám, když přijdu z práce, jdu většinou pracovat. na barák To si zajdu na pár pivek a zase jdu spát. Nezbyvá mi čas na moje záliby, jako je třeba motorka a auta. Ale až barák dodělám, věřím, že na tom s časem budu lépe. Volný čas trávím nejčastěji sám a nejraději venku, nejsem typ, který by se válel doma na gauči u televize. Občas však zajdu na pivo s přáteli. Sport žádný nedělám, dříve jsem byl dobrovolný hasič. Na internetu trávím cca 2 hodiny týdně. Pouze, když si potřebuji něco

vyhledat. Jinak tam nechodím. Email mám sice založený, ale kouknu na něj, tak jednou za měsíc. Žádný Facebook nebo podobné věci nemám a nepotřebuji. Poslouchám pouze rádio. Mám rad Blaník, kde hrají většinou české písničky.

IV. Společenský život

Oba rodiče pracují v Pojbukách, otec má zde pneuservis, matka dělá sekretářku v ZD. Do města dojíždějí jen za věcmi, jako jsou nákupy, lékaři apod. Doma tradice neřešíme. Myslím, že v Pojbukách se pár tradic dodržuje, už třeba stavění májky si myslím, že by se dalo zařadit do tradic. Každý rok 24. prosince je v hospodě tekutý kapr, což znamená, že všude po hospodě jsou pověšeny klobásy. Večer kolem 22:00hod je „půlnoční“ svažené víno a koledy. O Velikonocích chodí koledníci. O pouti je zde zábava a je otevřená kaple. Já chodím pouze na tekutého kapra. Moc mě tyto akce nelákají. Samozřejmě třeba tradice o Vánocích dodržuji. Nejím maso, a nerozsvěcíme první z vesnice, protože to prý znamená smrt v rodině. Já v to nevěřím, ale moji rodiče mě tak naučili. Je zde i dost diskoték, ale já na ně nechodím. Nebaví mě to, je tam hluk a spousta opilých „dětí“. Mně tohle nic neříká, já bych je osobně zrušil. Nechodím ani na plesy a zábavy. Nebaví mě to.

V. Rizikové chování

Kouření a alkohol

Nekouřím, nikdy jsem ani nekouřil, spíše jsem to v pubertě zkoušel, ale neláká mě to. Jsem rád, že nekouřím, protože to leze do peněz a ničí to zdraví. Lidé, co kouří ve společenských prostorech, mě tím obtěžují. Alkohol však piji, i když bych kvůli mému zdravotnímu stavu neměl. Beru léky, na které se alkohol požívat nemá, mě to však chutná. Kvůli zdraví popíjím pouze příležitostně-1x týdně. Dříve jsem pil více. Do hospody chodím o polední pauze každý den, a večer tak 3x v týdnu. Je to různé. Podle práce, chuti a času.

Drogy

Jako mladý jsem jednou zkoušel s kamarády kouřit marihuanu, ale nic mi to nedalo a od té doby jsem nic nezkoušel. Bylo mi asi 17 let. Jeden spolužák to donesl do školy, a tak jsem to s ním o polední pauze zkusil. Myslím, že lidé, co užívají drogy, jsou s prominutím „vygumovaní“ a nevědí nic o reálném světě. Myslím, že drogy jsou ve městě i na vsi stejně, jen je na člověku, jestli umí říct „ne“.

Gamblerství

Automaty jsem hrál asi 5x v životě. Poprvé asi v 18- ti letech. Zkoušel jsem, zda něco vyhraji, ale nikdy nic. V Pojbukách automaty nejsou, tak ani nemám možnost hrát je.

VI. Životní styly dnešní mládeže

Nic nevyznávám, nic neposlouchám a žádnými pravidly se rozhodně neřídím. Taky nikoho neřeším, dokud nikdo neřeší mě. Každý strůjcem svého štěstí, a pokud chce dělat to, co dělá a chovat se jak se chová, je to pouze jeho věc.

VII. Strava, poruchy příjmu potravy

Jídlo mám téměř každý den ve stejnou hodinu. Snídám vždy před odchodem do práce, poté mám teplý oběd v jídelně a večeři mám někdy teplou, někdy ne. Občas si dám ke svačině nějaký mléčný výrobek. Mám rád ovoce, ale nemusím zeleninu. To jen vybrané druhy. Rozhodně nepreferuji zdravou stravu. Mám rád maso, to můžu mít každý den. Ryby mám jednou za 3 týdny, přibližně. Nejraději mám domácí stravu. V restauraci se stravuji tak jednou za 3 měsíce a to když už nemám jinou možnost. Ve fast-foodech se nestravuji vůbec. Myslím, že je to nezdravé, ale to není důvod, proč tam nejím, nejím tam, protože mi to nechutná. Dietu nedržím a nic bych měnit na stravě nechtěl. Nejsem ani podvyživený ani obézní a žádné zdravotní dopady na mě moje strava nenechala. Moje BMI je kolem 25.

VIII. Sexuální život

První styk jsem měl až v 18- ti letech. Měl jsem 3 sexuální partnerky. Nyní už dva roky nikoho nemám a styk nepotřebuji, není pro mě důležitý.

Respondent G

Respondent „G“ je muž ve věku 23- ti let.

I. Život na vesnici

Už od narození bydlím v Pojbukách. Rodiče pochází z okolních vesnic a tahle je na půl cesty, proto se přistěhovali sem. Bydlím s rodiči a sestrou v bytě 4+1. Platíme nájem, byt je ve vlastnictví družstva, ale nevím kolik. Žádné zvíře nemáme, staráme se o zvířata, které má babička v jiné vesnici. Líbí se mi zde hezká příroda a klid. Nevýhodou jsou tu pomluvy, myslím, že jsou zde více než ve městě, protože se tu každý s každým zná. Také je zde špatná dopravní dostupnost. Také se mi nelíbí, že za každou lepší akcí musíme do města. Myslím si, že je lepší vyrůstat ve městě, protože jsou zde větší možnosti, je tam možnost mít více kamarádů, ale věřím, že pokud chce člověk ve stáří mít klid je určitě lepší vesnice. Nejsem si jistý, zda tu chci zůstat, zatím jsem nad tím nepřemýšlel, je to tak 50%/50%. Zatím to neřeším.

II. Vzdělání/studium/zaměstnání

Studuji VOŠ – Soukromá vyšší odborná zdravotnická, managmentu a veřejno-správních studií v Plzni. Je to město asi 150 km od Pojbuk, takže jsem přes týden na koleji. Dopravuji se pouze v pondělí a ve čtvrtek zpět. Jezdím vlakem, autobusem nebo si půjčím od rodičů auto. Je to různé. Do Plzně mi nic přímo nejede, musím přestupovat v Táboře a často čekat dlouho na vlak. Ani s Tábora to přímo nejezdí, takže buď musím do Prahy, nebo do Českých Budějovic, a znova přestupovat, cesta se prodrazí a cestování dlouho trvá, je to minimálně na 4 hodiny. Po škole půjdu asi pracovat, ale přemýšlel jsem, že bych si dál další navazující studium, ale pouze dálkově. Nejsme stále rozhodnutý.

III. Volný čas

Volného času mám přibližně 7 hodin denně. O víkendu více. Je to ale různé, podle školy a podle toho, v kolik jdu spát. Většinou však chodím pozdě. Tento čas mi

bohatě stačí, s více volným časem bych neuměl naložit. Nejvíc trávím svůj volný čas doma u počítače. Někdy jsem s přáteli na nějakých kulturních akcích či v hospodě. Ale přes den jsem jen doma. Mým koníčkem je sport, kterému se věnuji hodně. Rád hraju fotbal, florbal, rád lyžuji a jezdím na kole. O prázdninách nemám žádné volno, protože mám většinou brigádu v ZD Pojbuky. Na internetu jsem připojený téměř nepřetržitě, mám Facebook a tam jsem několik hodin denně, dohromady jsem na internetu i 8hodin denně, někdy i více. Hledám si tam také věci do školy a čtu si novinky a sportovní zpravodaj. Facebook mám 4 roky a vytvořil jsem si ho hlavně kvůli komunikaci s přáteli.

IV. Společenský život

Naši pracují oba v JZD, do města jezdí matka jednou týdně nakupovat a otec téměř vůbec. Ale nedá se říci, že žijeme tradičním životem. Tradice dodržujeme jen ty běžné, které jsou spojeny s různými svátky. V Pojbukách je stavění májky, vánoční besídka, hasičské soutěže, letní sportovní akce. Je to tu celkem živé, hlavně o prázdninách. Já se účastním rád všech, když to jde. Nerad vynechávám ty sportovní akce, po kterých následuje oldies diskotéka s pečením prasete. Společenských akcí je zde dosti. Diskotéky jsou tu téměř každých 14 dní. Také tu je jednou za rok ples a asi 2x zábava. Já chodím jak na disko, tak na plesy, tak na zábavy, hlavně kvůli přátelům. Jezdím i do měst za akcemi, které mě lákají.

V. Rizikové chování

Kouření a alkohol

Kouřím jen příležitostně. Třeba na akcích si krabičku koupím. Ale jinak kouřit nepotřebuju. Začal jsem asi před třemi lety, ani nevím proč. Kdybych ale chtěl, tak si myslím, že přestanu úplně, ale mě cigareta třeba k pivu velice chutná. Alkohol piji také jen příležitostně, třeba na oslavách, na diskotékách a tak. Je to jednou až dvakrát za 14 dní. Když jdu v týdnu do hospody, občas si třeba pivo dám, ale raději si dám něco nealko. Tvrdý piji také jen občas. Do hospody chodím většinou v případě, když se nudím, ale ne pokaždé si dám alkohol.

Drogy

Zkoušel jsem marihuanu asi 2x , když mi bylo 18 let. Líbilo se mi, že jsou po ní lidé veselý a akční. Myslím, že ve městě je větší možnost sehnat drogu.

Gamblerství

Automaty jsem zkoušel asi už ve 12- ti letech s mým starším kamarádem u jeho matky v práci. Dala nám každému deset korun, které byly hned pryč a od té doby jsem to zkusil asi před rokem s 20 Kč. Chtěl jsem zkusit štěstí.

VI. Životní styly mládeže

Žádným stylem se neřídím. Dle mého názoru se velice nevhodně chovají skinheadi, ale neřeším je. Jen bych je zrušil. Jinak mi nevadí žádná skupina. Vadí mi pouze vyzývaví lidé.

VII. Strava, poruchy příjmu potravy

Dalo by se říci, že se stravuji celkem pravidelně. Většinou mám jídlo v podobný čas každý den. Mám 4- 5 jídel denně a z toho 1 teplé. Bohužel nesnídám, protože ráno nestíhám. Už od mala mě vedli k tomu, že se má jíst vše. Takže jím jak maso, tak mléčné výrobky, zeleninu i ovoce, ryby. Není snad nic, co bych nejedl. Nemusím sladká jídla, ale tak jednou do měsíce si dám třeba palačinky. Mám raději restaurace, než domácí stravu, protože doma máme většinu jídel pořád dokola, a v restauraci mě většinou překvapí něčím novým, ale moc často nechodím, protože je to finančně náročné. Raději si zajdu do McDonaldu nebo fast foodu, jelikož je to rychlé a není to finančně náročné, i když nezdravé. Ale dnes je nezdravé kde co a já zatím žádné problémy neměl. Mám váhu přiměřenou ke své výšce, řekl bych. Moje BMI je 23, 1.

VIII. Sexuální život

Se sexuálním životem jsem začal v 17- ti letech. Měl jsem 4 partnerky na sex, ale s žádnou jsem nechodil. Stalou partnerku tedy nemám. Sex není pro mě důležitý.

Respondent H

Respondent „H“ je žena ve věku 21- ti let.

I. Život na vesnici

V Pojbukách žiju už od narození, což je 21 let. Bydlíme s matkou a otcem v rodinném domku (3+kk), spíše chalupě, která je na konci vesnice a máme ji v osobním vlastnictví. Ani jeden z rodičů z Pojbuk nepochází, otec zdědil dům po svém otci. V domku s námi žije pes, kterého bereme jako člena rodiny. Jinak žádná zvířata nemáme. Jsem ráda, že zde žiji, i když na nějakou dobu bych to ráda změnila, protože bych se chtěla alespoň na tu část života, kdy člověk získává praxi sehnat nějaké místo ve větším městě, kde je lepší dostupnost do práce atd. Mezi výhody života na vesnici bych zařadila hlavně klid, bližší vztah k ostatním lidem, přírodu. Když se chceme jít v létě koupat, je tady mnoho možností. Ráda chodím do lesa na houby, borůvky, což ve městě člověk nemůže. Také si myslím, že je vesnice lepší na výchovu dětí. Nevýhody vesnice vidím v dopravě (myslím to tak, že žít na vesnici bez vlastního auta a pouze spoléhat na autobusy je dost obtížné), rychlosti zdravotní služby v krizových situacích a při klasickém vaření nedělního oběda i v nemožnosti dokoupit něco, na co jsem zapoměla.

II. Vzdělání/studium/zaměstnání

Studuji Vysokou školu aplikovaného práva v Praze, jsem ve druhém ročníku, takže mi zbývá rok a kousek. Kvůli dálce jsem v Praze v pronájmu v bytě, který je kousek od mé školy. Dopravuji se tedy pouze v pondělí a ve čtvrtek. Po škole chodím na brigádu a dělám administrativu. Chodím tam na pár hodin denně. Je to vždy o domluvě, což mi kvůli škole velice vyhovuje. Nejsem ještě rozhodnutá, zda půjdu pracovat nebo dále studovat.

III. Volný čas

Momentálně mi moc volného času nezbyvá, ale kdybych vynechala brigádu, kde si vydělávám na svou zábavu, bylo by to skoro každé dopoledne a víkendy. Když jsem brigádu neměla, času jsem měla dost, a nevěděla jsem jak s ním nakládat. Byl to jeden z důvodů, proč jsem si brigádu našla. Můj volný čas mi stačí, nerada se nudím, protože se doma většinou zaseknu u nějaké činnosti, z které nic „plodného“ nevzejde. Svůj volný čas trávím nejraději s přítelem, bohužel to není vždy možné. Také volný čas věnuji rodičům, psovi, sobě a také občas přátelům. V zimě ráda jezdím lyžovat, v létě na vodu. Koníčky bych možná i měla, ale vždy zvítězí lenost nebo představa, že na tak málo času nemá cenu něco začínat. Ani žádnému sportu se nevěnuji. O prázdninách brigádu mívám jeden měsíc a druhý si užívám volna. V Pojbukách je asi 10 lidí, kteří jsou blízcí mému věku, což je fajn. Na internetu trávím čas, pokud nemám co dělat, nudím se a je například ošklivé počasí. Aktivně tam trávím cca hodinu, se zapnutým počítačem při nějaké činnosti dokážu sedět i půl dne. Prohlídnu email, Facebook, horoskop. Facebook jsem si vytvořila, protože ho měli všichni přátelé.

IV. Společenský život

Moje rodina příliš tradice nedodržuje. Možná o Vánocích a Velikonocích. Máme třeba tradiční štědrovečerní večeři, nejíme celý den maso, na velikonoce pečeme Kubu. Co se týče Pojbuk, nemyslím si, že by se to nějak přehánělo, i když jsou zde určité věci, které se dodržují. Například se tu staví májka, o Velikonocích zde chodí koledníci, jdou zde hasičské soutěže. Já se snažím účastnit všech, protože mě velice baví. Ke společenským akcím mám kladný vztah a myslím, že jich je v této vesnici přiměřeně. Jsou zde diskotéky, o prázdninách spousta sportovních soutěží spojené s oldies diskotékou a letním parketem. Také divadlo jednou za rok do Pojbuk zavítá. Letos tu byl i cirkus, který byl ale celkem nevydařený. V Pojbukách bývá pouze myslivecký ples, který je jednou za rok. Diskotéky jsou u nás většinou každých 14 dní. Chodím na ně ráda, ale poslední dobou je vynechávám.

V. Rizikové chování

Kouření a alkohol

Nikdy jsem delší dobu nekouřila, ale cigarety jsem zkoušela kouřit. I teď když jsem třeba naštvaná, tak si jednu za čas dám. Nikdo z mojí rodiny nekouří, možná proto jsem s tím nezačala ani já. Alkohol piji často. Většinou si alespoň každý den jedno pivo dám. Tvrdý alkohol piji příležitostně. Do hospody chodím ráda, jelikož se tam schází mnoho lidí. Na vesnici jiná zábava po večerech moc není.

Drogy

Zkoušela jsem pouze marihuanu a nic jiného ano v plánu zkoušet nemám. Byla jsem zvědavá jak to chutná, bylo mi asi 15 let. Nyní si marihuanu zakouřím třeba jednou za rok, za dva. Myslím, že každá droga určitým způsobem ovlivní každého. Já sem někdy veselá, plná energie, někdy mě to však dostane spíše do melancholické nálady. Myslím, že ve městech jsou drogy více než na malých vesnicích jako jsou Pojbuky. Také si myslím, že je tam širší spektrum drog.

Gamblerství

Když mi bylo asi 18, šly jsme s kamarádkou do baru a ze zvědavosti jsme to zkusily. Chtěla jsem jen zjistit, jak to chodí a zkusit štěstí.

VI. Životní styly mládeže

Nic nevyznávám a žádný styl mě neobtěžuje. Neřeším ostatní a ostatní neřeší mě.

VII. Strava, poruchy příjmu potravy

Stravuji se cca 4-7 denně, celkem pravidelně. Teplé jídlo mám 2x denně. Snídani nikdy nevynechám, protože je pro mě velice důležitá. Zeleninu moc nejím, pouze jako přílohu. Ovoce si dám jednou do týdne. Jím hodně smažené jídla a to bych chtěla

změnit. Mám ráda maso, ale spíše prorostlé. Nemám moc ráda libové maso a ryby. Jednou za čas si koupím pečenáče, zavináče nebo udělám pomazánku z tuňáka. Jednou za půl roku dostanu chuť na pstruha, kapra nebo jinou rybu. Zkoušela jsem držet dietu, kvůli náhlému zvýšení váhy, ale nevydržela jsem to. Nikdy jsem však netrpěla žádnou poruchou příjmu potravy ani obezitou. Chutná mi jak domácí strava, tak strava v restauraci- chodím tam 3x do měsíce. Do fast foodu chodím jen občas- 1 za měsíc. BMI mám kolem 24.

VIII. Sexuální život

Když mi bylo 15 let, měla jsem první pohlavní styk se svým nyní již bývalým přítelem. Poté jsme se rozešli, já si našla dalšího přítele a to byl můj druhý sexuální partner. S přítelem jsem dodnes a jiného partnera na sex jsem neměla. Myslím, že sex patří k životu.

Respondent CH

Respondent „CH“ je žena ve věku 26- ti let.

I. Život na vesnici

Bydlím v bytě s rodiči a jedním bratrem už od mého narození. Náš byt je velký 4+1. Dům je ve vlastnictví ZD a my platíme nájem. Asi kolem 2000kč. Přispívám našim kolem 1000Kč, ale je zde započítané i jídlo. Doma máme papouška a venku v boudě psa, jinak žádné zvířata nemáme. Za velkou nevýhodu bydlení na vesnici považuji problém se zaměstnáním. S tím souvisí hlavně to, že práce je většinou ve městech a tím pádem je nutné za prací dojíždět, což není moc možné, pokud nevlastníte auto nebo máte to štěstí a pracovní doba je taková, že vám dovoluje dojíždět autobusem. Toto se týká i nakupování, školy, lékaře, ale také vyřizování různých záležitostí na úřadech nebo toho, když chce člověk vyrazit do kina, divadla nebo do restaurace. Z druhé strany jsou tu lidé více přátelští a navíc znám téměř každého člověka, který tu bydlí. Také jsou zde lidé více ochotní a je zde klid. Pokud se budu někdy stěhovat do města, důvodem bude zaměstnání, ale ráda zůstanu na vesnici. Moje dosavadní práce mi zatím umožňuje bydlet na vesnici.

II. Vzdělání/studium/zaměstnání

Pracuji jako sociální pracovník v nízko- prahovém zařízení pro děti a mládež. Mé nejvyšší dosažené vzdělání je VOŠ. Práci mám blízko domova, dojíždím do města cca 10 km od Pojbuk. Kvůli svému zaměstnání jsem si musela pořídit auto. Protože moje pracovní doba mi neumožňuje dojíždět autobusem. Dělán vždy od pondělka do pátku 8hod. A Občas chodím i o víkendech na 4hodiny. Práce mě velmi baví a naplňuje, avšak finanční ohodnocení není moc uspokojivé.

III. Volný čas

Moc volného času nemívám. Většinou se svým koníčkům a zálibám mohu věnovat o víkendech. Denně mám cca 2 hodiny času, které stejně trávím přípravou na další pracovní den, tak nevím, jestli to lze započítat do volného času. I přesto, že je ho málo, asi mi to stačí. Mám mnoho koníčků, kterým se věnuji. Snažím se svůj volný čas trávit aktivně. Chodím na brusle, na běžky, mám ráda přírodu, ráda střílím z luku, zajímám se o myslivost. Je toho mnoho. Také ráda tančím zumbu. Volný čas trávím spíše s přítelem a rodinou. Není zde moc lidí, s kterými si rozumím a tak jsem raději doma. Ráda poslouchám hudbu, ale nemám vyhraněný styl. Také četbě se věnuji celkem intenzivně. Většinou čtu odbornou četbu, ale také historické romány. Občas zajdu na internet. Může to být tak 2 hodiny denně. Na internetu jsem většinou kvůli práci a vyhledávám různé informace, také chodím na sociální síť Facebook, kterou jsem si vytvořila hlavně pro to, abych mohla být v kontaktu a lidmi, se kterými se běžně nemohu setkat, tzn. bývalí spolužáci apod.

IV. Společenský život

Nežiji tradičním způsobem životem. Myslím, že už tradičním životem žije velmi málo lidí, tradice nedodržujeme a neřešíme. Ale v Pojbukách jsou určité tradice dodržovány. Ať už májka, zábavy, ples, koledníci apod. Já se moc těchto akcí nezúčastňuji a tradice moc nedodržuji. Nevím proč, nějak mě to neláká. Občas zajdu na zábavu, která je na Velikonoce a o pouti. Také plesu se účastním, který je mezi vánočními svátky. Myslím si, že je zde mnoho kulturních akcí v porovnání s ostatními vesnicemi v okolí. Já se účastním pouze plesů a zábav, na diskotéky nechodím. Na diskotéky jsem chodila tak před 7 lety. Teď už mi to nic neříká. Občas zajdu na oldies, které jsou v létě, ale jinak ne.

V. Rizikové chování

Kouření a alkohol

Nikdy jsem nekouřila a nehodlám ano začínat. Od mala mě vedli k tomu, že je to nezdravé, proto nekouřím. Matka kouří a otec je nekuřák. Alkohol také nepiji, opila jsem se v 17- ti letech a bylo mi velice nevolno, takže od té doby si nedám ani sklenku vína. Nechutná mi to. Občas zajdu do hospody s přáteli, tak jednou za týden. Ale ne za účelem pití. Dám si zde třeba jen kofolu nebo jiný nealkoholický nápoj.

Drogy

Nikdy jsem žádnou drogu nezkusila. Nelákalo mě to. Možnosti jsem určitě měla, ale myslím, že je zbytečné to zkoušet. Nevidím za tím žádné dobré věci. A nechci si ničit zdraví něčím, co ke svému životu nepotřebuji.

Gamblerství

Ani automaty jsem nezkoušela. A též mě to neláká. Dle mě je to nebezpečné a nepotřebuju zkoušet tyto extrémy. Možná jsem jiná než ostatní, ale já pro nic za nic riskovat nepotřebuji.

VI. Životní styly mládeže

Žádným stylem se neřídím a nic nevyznávám. Nemám na nikoho vyhraněný názor. Když neřeší mě, neřeším ani já je. Toleruji asi všechny. Zatím nemám žádnou špatnou zkušenost ani s jednou skupinou.

VII. Strava, poruchy příjmu potravy

Neříkám, že mi vždy jde stravovat se pravidelně, ale snažím se. Jím většinou 5x denně. Z toho jedno někdy dvě jídla jsou teplé. Většinou se snažím snídat. Bohužel to někdy nestihnu. Zeleninu jím velmi často, ovoce jím tak 1 týdně. Nemám speciální stravovací návyky a nepreferuju zdravou stravu, i když občas se snažím jíst zdravě, abych se pročistila. Maso moc nejím. Občas si dám kuřecí maso upravené na různé

způsoby. Momentálně jím dosti sladkostí. Každý den si dám alespoň kostičku čokolády. Dodává mi to energii. Dietu jsem nikdy nedržela, ale uvažovala jsem o ní. Vedla mě k tomu nespokojenost s vlastním tělem. Nejradyji domácí stravu. Přes týden však často chodím na obědy do restaurace, jelikož nemám jinou možnost. Fast food navštěvuji občas a to když dostanu chuť na něco nezdravého. Je to tak jednou za půl roku. Nemám ani moc příležitost. Myslím si, že je to velmi nezdravé jídlo, hlavně si myslím, že je špatné, jelikož se tam stravuje mnoho dětí (někteří i denně), pak jsou obézní a nemocní. Já nikdy neměla žádné zdravotní problémy kvůli stravování. Moje BMI je 21.48.

VIII. Sexuální život

První pohlavní styk jsem měla v 18- ti letech. Měla jsem tři sexuální partnery. Nyní mám už několik let stálého partnera. Myslím, že je sex pro partnerský život důležitý, ale dříve pro mě důležitý nebyl.

Respondent I

Respondent „I“ je muž ve věku 23- ti let.

I. Život na vesnici

V Pojbukách žiji již 23 let. Naši se sem přistěhovali 3roky před tím, než mě porodili. S rodinou (matka, otec, sestra, babička a děda) bydlíme v rodinném domku, ke kterému patří i malé hospodářství. Chováme ovce, slepice, králíky, kachny, husy. Máme také 2 psi a několik koček. Náš rodinný dům je jednopatrový a vícegenerační. Horní patro má 4 místnosti a přízemí má také 4 místnosti. Jsem zde spokojen. Vyhovuje mi to maximálně. Žiji zde od narození a rád bych zde i zůstal, ve městě žít rozhodně nechci. V Pojbukách je klid. Hlavním důvodem, že chci zůstat na vesnici, jsou zvířata a hospodářství, které zde mám. Také jsem myslivec, a kdybych žil ve městě, neměl bych možnost trávit tolik času v lese. Avšak nevýhodou je dostupnost některých služeb. V případě, že člověk potřebuje nakoupit a na vesnici není obchod, musí jet do města. A tak to je i s poštou, úřady, lékařem apod. Nedokážu si představit život ve městě. Pro mě by to byl velký problém.

II. Vzdělání/studium/zaměstnání

Již pět let pracuji jako truhlář. Do minulého roku jsem pracoval ve fabrice, kde se zpracovává dřevo. Nedávno jsem začal podnikat. Nevyhovuje mi, že musím za prací dojíždět, ale to jsem musel tak i tak. Do práce se dopravuji autem. Kdybych neměl vlastní auto, bylo by to s prací mnohem složitější, kvůli špatným a málo častým spojům. Ještě k tomu nemám pracovní dobu přesně stanovenou. Záleží na množství práce a tom, jaký je stanovený termín na její dokončení. S prací sem velmi spokojen. Moje nejvyšší dosažené vzdělání je střední odborné učiliště.

III. Volný čas

Po všech povinnostech, které mám, mi nezbývá moc volného času. Vzhledem k tomu, že máme hospodářství, tak se většina mého volného času točí kolem něj. Na volný čas si stěžovat nemohu, nevím, co bych jiného dělal kromě práce a péče o hospodářství. Když mi zbude nějaký ten volný čas, jdu do lesa nebo jsem se svojí přítelkyní. Také je mým velkým koníčkem včelaření. S kamarády jsem zřídkka. I přesto, že je zde dost vrstevníků, nemám s nimi společné zájmy. Ani žádnému sportu se nevěnuji. Internet mi také nic neříká. Používám ho jen v případě, že potřebuji vyřídit korespondenci. I přesto, že jsou teď populární sociální sítě, já žádnou nemám, nepotřebuji to. Také rád čtu převážně odborné časopisy – myslivost apod. Četbě se věnují spíše po večerech.

IV. Společenský život

Myslím si, že naše rodina žije normálně. Doma nijaké zvláštní tradice ani zvyky nedodržujeme. Děláme zabíjačky, ale to je asi jediná tradice. Samozřejmě o svátcích nějaké dodržujeme, ale nelpíme na to. Co se týče Pojbuk, tak nevím. Asi ano. Já se jich neúčastním a ani nemám zájem, takže pro mě jich určitě dostatek je. Pouze chodím s pomlázkou nebo na plesy, které bych už také zařadil do tradic. Řekl bych, že v Pojbukách je nabídka kulturních akcí celkem pestrá. Disko každých 14 dní, sem tam nějaké zábavy, jednou ročně plesy. Já se však moc těchto akcí neúčastním. Nemám na to čas. Chodím pouze na myslivecký ples, který je jednou za rok. Ke společenskému životu v Pojbukách nemám žádné výhrady.

V. Rizikové chování

Kouření a alkohol

Kouřím 5let. Začínal jsem na 5- ti cigaretách denně a nyní kouřím 20 cigaret denně. Lituji, že jsem s tím začal, ani nevím, co mě k tomu vedlo. Snažil jsem se s tím přestat, ale déle jak dva dny jsem to nevydržel. Alkohol piji jen příležitostně. Většinou

na oslavách narozenin nebo na společenských akcích. Což je tak 3x ročně. Ale že bych se někdy opil do němoty. To snad jenom v pubertě. Vždy si dám pouze pár piv. Tvrdý alkohol nepiji vůbec. Do hospody chodím výjimečně. Většinou večer a v létě. Může to být tak jednou do měsíce.

Drogy

Nemám zkušenosti s návykovými látkami. Nikdy jsem žádnou drogu nezkoušel. Nezažalo mě to a neměl se důvod. Já nemám potřebu zkoušet nové věci, které jsou nezdravé a návykové.

Gamblerství

Automaty jsem také nezkoušel. Nic mě k tomu nelákalo. Peníze raději dám do něčeho užitečnějšího.

VI. Životní styly mládeže

Nejsem příslušníkem žádné skupiny. Myslím, že jsou skupiny lidí, kteří jsou problémoví, pokud někdo vyznává určitý styl, tak je to jeho věc. Pokud se mi neplete do života, ať si každý vyznává co je mu libo.

VI. Strava, poruchy příjmu potravy

Pravidelné stravování kvůli svému zaměstnání nestíhám, ale snažím se jíst vždy 3x denně. Teplá jídla mám různě. Někdy mám dvě denně, někdy 1 za 2 dny. Záleží na práci. Vždy se snažím snídat, protože je pravdou, že je důležitá. Pokud nemám čas se během dne najíst, tak je snídaně mnohdy pro mě prvním i posledním jídlem. Mléčné výrobky moc v oblibě nemám. Občas si dám nějaký sýr, ale to není pravidlem. Ovoce a zeleninu jím většinou v létě. Máme vlastní jablko, takže jablka jím téměř každý den. Ale že bych si na zelenině a ovoci nějak potrpěl, to určitě ne. Ryby moc do jídelníčku nezařazuji. Většinou je jím tak jednou za půl roku. Ale maso jím velmi často, všechny druhy. Mám raději domácí stravu, pokud však musím tak zajdu do restaurace. Většinou restaurace navštěvuji, když jsem někde na montáži. Také si zajdu na večeři se svojí

přítelek třeba o výročí. Ale je to opravdu velmi zřídka. Ve fast foodu se nestravuji. Vím, že se zdravě nestravuji, ale momentálně nemám podmínky k tomu jak to změnit a zatím nemám žádné problémy tak ani nemám vůli. Nevím, proč bych se měl ve stravě omezovat. BMI mám 30, 5.

VII. Sexuální život

První pohlavní styk jsem měl v 16- ti letech s partnerkou, s kterou jsem dodnes. Jiné partnerky jsem neměl. Nedá se říci, že bych sex považoval za důležitý, ale myslím, že je součástí partnerského života.

Respondent J

Respondent „J“ je muž ve věku 25- ti let.

I. Život na vesnici

Když jsem se narodil, rodiče již v Pojbukách žili. Otec z Pojbuk pochází a matka se sem přistěhovala. Žiji zde tedy od svého narození, což je 25 let. S mojí rodinou (otec, matka, sestra a její přítel) bydlíme v rodinném domku. Je zde šest velkým místností a kuchyň. K tomu vlastníme statek, kde máme spoustu zvířat. Mezi ně patří pes, tři kočky, slepice, prase, koza, býci. Bydlení na vesnici má mnoho nevýhod i výhod. Mezi výhody bych zařadil volnost, klid a hlavně možnost chovat zvířata. Ve městě si takový statek jako máme my, lidé dovolit nemohou. Mezi nevýhody, které vidím v bydlení na vesnici, patří malá dostupnost obchodů, lékař je daleko, s prací je to složitější a jsou zde špatné dopravní podmínky. Ať se to týká infrastruktury nebo dopravních spojů. I přesto, že bydlení na vesnici má výše zmiňované nevýhody, tak zde chci v budoucnu zůstat.

II. Vzdělání/studium/zaměstnání

Již 8 let pracuji. Pracuji jako truhlář ve své dílně, kterou mám u baráku. Také pracuji v lese a občas vypomáhám u obce. Mám vystudované odborné učiliště - nábytkář, truhlář. Pokud dělám truhlařinu, tak nikam dojíždět nemusím. V případě práce pro obec se dopravuji traktorem nebo autem. Mám volnou pracovní dobu, což mi velice vyhovuje. Truhlařinu i práci v lese dělám podle potřeby a pro obec pracuji sezónně - jaro, léto, podzim. Pokud by bylo nutné odejít za prací do města, asi bych odešel, ale zatím mám práce stále dost a tak si myslím, spíše doufám, že stěhování nebude nutné. Kdyby už se tak stalo, tak bych určitě volil menší město. Ve velkých městech je spěch a já na to nejsem zvyklý. Určitě bych nechtěl žít v panelovém domě, připadal bych si tam jako v kleci, jsem zvyklý na prostorný dům. Nedokážu si představit, že bych měl slyšet chůzi nebo televizi sousedů.

III. Volný čas

Jelikož nemám přesně stanovenou pracovní dobu, tak někdy mám volného času více a někdy méně. Můj volný čas mi stačí, hlavně v zimě ho mám dostatek. Nejčastěji ho trávím s přáteli a s mojí přítelkyní. Rád chodím do bazénu, lyžuji. Také je mým velkým koníčkem moje motorka a rád zajdu s kamarády do hospody. Do mých koníčků řadím také práci, jak (truhlařina, lesnictví). Velmi málo času trávím doma, raději jsem venku. Volné víkendy trávím většinou popíjením alkoholu s přáteli, v podstatě nic jiného nedělám. Teda kromě spánku. Také občas zajdu na internet - 3 hodiny týdně. Mám facebook, ale chodím tam jednou za měsíc.

IV. Společenský život

Moje rodina žije spíše tradičním životem. Děláme zabíječky, máme dobytek, pole, lesy. Do města jezdíme pouze za účelem nákupu či zařízení potřebných věcí. Dosti tradic dodržujeme. I v Pojbukách jsou celkem dost dodržovány tradice. Každý rok se zde staví májka, chodí čerti, dělá se vánoční večírek, jsou zde sportovní akce, v okolních vesnicích je masopust, v Pojbukách pouť (přijede jedna střelnice a kolotoč) s večerní zábavou. Taky myslivecký ples je zde tradicí. Pořádá se každý rok, vždy den po Vánocích. Také je každý rok výlov místního rybníka. Pojbuky jsou jedinou vesnicí, která pořádá pravidelně diskotéky. Myslím jedinou vesnicí z okolí. Disko je tu každých 14 dní. Ale mě více baví zábavy a plesy, není tam tolik mladých lidí a dětí a není zde nikdy přeplněno. Zábavy jsou však pouze párkrát do roka a mě by vyhovovalo, kdyby byly tyto akce třeba jednou za měsíc. Na diskotéku jdu totiž tak jednou za rok.

V. Rizikové chování

Kouření a alkohol

Kouřím už několik let. Myslím, že už je to 9 let, co jsem začal. Každý den vykouřím celou krabičku a někdy i více. Věřím, že kouření má vliv na mnoho smrtelných onemocnění, ale nikdy se mi nepovedlo přestat. Alkohol piji, dalo by se říci, že téměř každý den, ale tvrdý alkohol nepiju zas až tak často, tak jednou až dvakrát týdně. Do hospody chodím často, většinou tak 2x denně.

Drogy

Z drog jsem zkoušel marihuanu, LSD, extázi. S marihuanou jsem se poprvé setkal asi v 17- ti letech a s ostatními až déle, ale to si nepamatuji. Marihuanu kouřím tak 2-3 do měsíce, ostatní drogy neužívám. Marihuanu pěstuju doma, ale pouze pro mě. Když si dám drogu, cítím se podobně jako po 15- ti pivech. Někdy jsem akční a někdy naopak otupělý, flegmatický. Takže určitě moje chování ovlivňují. Jsem si téměř jistý, že ve městě jsou drogy ve větší míře než na vesnici, takže žít na vesnici na to vliv nemá.

Gamblerství

Automaty jsem zkusil v pubertě, ale pouze ze zvědavosti. Neoslovilo mě to.

VI. Životní styly mládeže

Nedá se říci, že nějaký styl vyznávám, ale mám blízko k technu. Nevadí mi žádný ze stylů, kromě skinheadů. Myslím si, že si popletly celkový pojem a pojetí fašismu a málo kdo víc, co to fašismus opravdu je.

VII.Strava, poruchy příjmu potravy

Snažím se mít pravidelnou stravu, ale ne vždy to jde. Jím tak 3x denně. Mám vždy teplý oběd i večeři. Bez teplého jídla se neobejdu. Vždy snídám, protože, když se ráno nenajím, mám brzy hlad a bolí mě žaludek. Mám velmi rád ovoce, zeleninu však moc nemusím, pouze jako přílohu k jídlu. Jinak jím snad vše. Od masa po sladká jídla. Nejsme vybíravý. Mám nejraději domácí stravu, restaurace ani fast foody nemám rád. Nikdy jsem neměl žádné potíže se stravováním ani zdravotní potíže kvůli stravě. Na mém stravování bych nic neměnil, myslím, že mé jídla obsahují všechny důležité složky. Také se nepřejídám, nejím pouze tučná jídla. Moje BMI je 22, 75.

VIII. Sexuální život

Sexuální život jsem zahájil v 15- ti letech. Měl jsem asi 5 sexuálních partnerek. Nyní mám stálou partnerku. Sex je důležitý pro fyzickou i psychickou kondici.

Respondent K

Respondent „K“ je žena ve věku 23- ti let.

I. Život na vesnici

V Pojbukách bydlím asi 19let. Naši se sem přistěhovali, když čekali sestru. Ani jeden z rodičů nepochází z Pojbuk. Náš dům je velký 4+1. Bydlím zde se sestrou a rodiči. Přes týden pobývám na bytě v Táboře. Nemáme žádné hospodářství, pouze dva domácí mazlíky. Bydlení na vesnici mi vyhovuje, je tu klid, krásná příroda a čisté prostředí. Mezi další výhody patří třeba i nízká kriminalita. Ve městě je však větší nabídka práce i lepší platové podmínky. A hlavně MHD jezdí skoro pořád, takže se vždy dostanu, kam potřebuji. To je na vesnici mnohem horší. Nám tu za celý den nejede ani deset autobusů a o víkendu nejede žádný. Ve městě je také mnohem větší kulturní vyžití. Myslím si, že děti na vesnici jsou děti mnohem živější. V budoucnu bych raději děti vychovávala na vesnici, ale pro moji práci by bylo mnohem vhodnější město. Zatím se přikláním k tomu, že chci žít ve městě, ale kdo ví, ještě se to může změnit.

II. Vzdělání/studium/zaměstnání

Pracuji, nyní to bude 5 let, co jsem odešla ze školy. Vystudovala jsem střední odborné učiliště - kuchař, číšník. Momentálně se této profesi nadále věnuji. Pracuji v non-stop a mám krátký/dlouhý týden. Práce mi vyhovuje, ale musela jsem si pronajmout místnost ve městě, které se nachází 30km od Pojbuk, abych nemusel dojíždět, jelikož to bylo pro mě náročné.

III. Volný čas

S volným časem to je různé, když mám krátký pracovní týden, mám volného času mnoho. Když mám dlouhý pracovní týden, ocenila bych více času. Tento systém mi však vyhovuje. Když mám volný čas, jsem buď doma, nebo jdu ven s přáteli. Občas i sportuju, ráda plavu a lyžuju. Ráda trávím volné víkendy ve společnosti svých rodičů. Tím se asi od svých vrstevníků liším, ale s rodiči mám výborný vztah. Na internetu

trávím velmi málo času, dalo by se říci, že tam jdu jednou týdně na 10 min. Mám sice Facebook, který má dnes každý, ale nepoužívám ho. Kontroluji ho tak jednou za 2 měsíce. Ráda ve svém volném čase poslouchám hudbu, je mi jednou jakou.

IV. Společenský život

Žijeme spíše moderním způsobem života. Na vesnici jsme hlavně kvůli klidu. Oba rodiče pracují ve městě a tradice dodržujeme o svátcích. V Pojbukách se nějaké tradice dodržují např. Májka, Masopust, půlnoční vánoční svažené víno, pouť. Ráda se jich účastním, ale rozhodně ne kvůli zvyklosti, ale kvůli zábavě. Také společenských akcí je zde dosti. Jsou tu diskotéky (každých 14 dní). Těch se však já osobně neúčastním. Jednou ročně je zde ples a dvakrát ročně zábavy. Když nemám zrovna pracovní den, tak se tam zajdu podívat, ale nepotrpím si na tyto společenské akce. Raději si jdu sednout s přáteli, někam kde je klid.

V. Rizikové chování

Kouření a alkohol

Ano, kouřím už 8 let. Dříve jsem kouřila spíše příležitostně, nyní kouřím 10-20 cigaret denně. Je to různé. Myslím, že kdybych nepracovala v non-stopu, vykouřila bych cigaret méně nebo bych úplně přestala. Alkohol piji příležitostně. Jednou za 14 dní zajdu třeba do hospody, nebo si dám vínko s přáteli doma.

Drogy

Nikdy jsem žádné drogy nezkoušela. Nelákalo mě to. Myslím, že jsem možnost měla už mnohokrát, ale neměla jsem potřebu.

Gamblerství

Automaty jsem zkusila v mé první práci. Hodila jsem do automatu 30 Kč, které hned propadli. Takže jsem automaty hrála tak 2 minuty a více jsem k tomu už nesesla. Chtěla jsem to pouze zkusit.

VI. Životní styly mládeže

Neřídím se žádným stylem. Ráda si poslechnu mnoho písniček, které jsou typické pro různé styly. Třeba hip hop, metal. Jak jsem již říkala, poslouchám téměř vše. Nemám však ráda skinheady. Jsou vyzývaví. Jinak toleruji všechny styly, spíše je neřeším, než toleruji.

VII. Strava, poruchy příjmu potravy

Dříve jsem se nestravovala pravidelně. Nyní se snažím zhubnout, a tak se pro mě pravidelná strava stala důležitou. Snažím se zhubnout, protože nejsem sama spokojená se svým tělem, ale nemám žádné zdravotní problémy. Velmi důležitá je pro mě snídaně, po ránu se musím najíst, jinak mi není moc dobře. Jím od všeho trochu, nedržím žádnou drastickou dietu, ale snažím se omezit tučná a sladká jídla. Také bílé pečivo jsem odstranila ze svého jídelníčku. Jinak jím hodně zeleniny a ovoce. Maso sním jakékoliv. Ryby má tak 1 za tři týdny. Když si mám vybrat mezi domácí stravou a restaurací, určitě preferuji domácí stravu. Do restaurace jdu tak jednou za měsíc, třeba s přítelem na oběd, jinak tam nechodím. Ani do fast foodu nechodím, nechutná mi tam jídlo a nikdy člověk neví, co mu do jídla dají. Ale to nevím ani v restauraci. Moje BMI je 29, 74.

VIII. Sexuální život

První pohlavní styk jsem měla ve 13- ti letech. Dohromady jsem měla tři sexuální partnery. S tím posledním chodím a začínáme přemýšlet nad společným bydlením a vlastní rodinou.

Respondent L

Respondent „L“ je žena ve věku 18- ti let.

I. Život na vesnici

Od narození žiji v Pojbukách, avšak v 15- ti letech se moji rodiče rozvedli a já si musela změnit trvalé bydliště do Loun a žít s matkou. Vydržela jsem tam dva roky, pak se vrátila zpět k otci a nyní mám opět trvalé bydliště v Pojbukách. V Lounech jsem si nemohla zvyknout, bylo to na mě moc velké rušné město. Bydlíme v bytě (4+1), který je v bytovce. Byt nemáme v osobním vlastnictví, patří ZD Pojbuky. Bydlím zde s otcem, starším bratrem (24let) a jeho přítelkyní. Matka zůstala v Lounech. Když jsem byla malá, měli jsme prasata, králíky a krávu. Nyní máme pouze slepice a kočky, které se tam spíše chodí najíst. Bydlení na vesnici je i přes obyvatele, kteří pomlouvají a hodně se starají o druhé nenahraditelné. Tedy pokud máte auto. Bez auta jsou větší vzdálenosti skoro nemožné, jelikož spolehnoutí na hromadnou dopravu je nulové. Velkou nevýhodou je vzdálený lékař a obchody. Také autobusové spoje jsou tu málo častě. A vlak zde nejezdí. Takže když mi třeba ujede autobus do školy, už se tam nedostanu. Určitě nechci žít nikdy ve velkém městě. Když už bych se měla stěhovat, tak by to určitě bylo na vesnici.

II. Vzdělání/studium/zaměstnání

Začala jsem studovat ve Světlé nad Sázavou na sociální pracovníci. Propadla jsem, opakovala ročník a znova ho nedodělala. Nyní studuji prvním rokem kadeřnici v Táboře. Tábor je asi 30 km od Pojbuk. Můj otec má v Táboře firmu a tak nemám s dojížděním problémy. Pouze málokdy musím jet autobusem. Kdyby otec nepracoval v Táboře, musela bych být na internátě. Zatím raději neplánuji, co bude dál po této škole, budu ráda, když to dodělám a pak se uvidí.

III. Volný čas

Otec končí v práci v 17:00, kolem půl 6 jsem doma a v půl 10 chodím spát, takže mám vždy denně cca 4 hodiny volného času. Bohatě mi to stačí, protože se přes týden velice nudím, proto občas raději svůj volný čas zaplním přípravou do školy. Nebo jsem u počítače, hraju nějaké hry na odreagování. Také se občas jdu projít. Sportům se moc nevěnuji, pouze jízdě na kole. Nechodím moc mezi lidi, protože se většinou scházejí v hospodě a mě to tam nebaví. Ale třeba celé léto tam také vysedávám, protože není co jiného dělat. Kolem mého věku jsem tu nejmladší. Jsou tu buď malé děti, které nechodí do školy, maximálně na první stupeň a pak já. Na internetu jsem tak dvě hodiny denně. Mám vytvořený Facebook, jelikož mám spousty známých moc daleko, chtěla jsem být s nimi více v kontaktu než přes mobilní telefon.

IV. Společenský život

Myslím, že můj otec žije spíše satelitním způsobem. Má ve městě práci a přítelkyni, takže je často u ní. Naopak bratr je ve městě jen v nutných případech. Práci má v nedaleké vesnici, v kravíně. Má rodina nedodržovala téměř žádné tradice, pouze o Vánocích čočkovou polévku a na Velikonoce beránka a hlavičku. Nemám ráda dodržování tradic. V Pojbukách jsou určitě dodržovány. Chodí zde koledníci, staví se zde májka, je zde pouť. Masopust je pouze v okolích vesnicích, ale jsou do něj zapojeni i lidé z Pojbuk. Také společenských akcí je zde dosti. Především diskoték, kterých se účastním ráda. Jsou zde jednou za 14 dní. Také tu je jeden ples ročně a asi dvě zábavy, kam já zajdu pouze občas.

V. Rizikové chování

Kouření a alkohol

Kouřím asi 3 roky, denně vykouřím 2-5 cigaret a když jsem na nějaké akci tak i více. Začala jsem asi proto, že spolužačky kouřily a tak jsem to s nimi zkusila a zachutnalo mi to. Zatím to žádný nepříznivý dopad na mé zdraví nemělo, ale jsem si

vědoma, že to není zdravé. Alkohol piju tak jednou za 14 dní. Pouze když jdu na diskotéku, jinak do hospody nechodím. Maximálně tak jednou za měsíc, ale většinou ani to ne.

Drogy

Ano. Zkoušela jsem marihuanu asi 2x v životě v 15- ti letech. Nechala jsem se strhnout společností. Když jsem ji zkusila, nejprve nastoupili blažené pocity radosti a mírné extáze, poté únava a hlad. Myslím, že na lidi, kteří marihuanu užívají pravidelně, to má nepříznivý dopad a také si myslí, že lidé z měst k tomu mají větší předpoklady – lepší dostupnost, více kamarádů, kteří je k tomu stáhnou. Více problémů v rodině.

Gamblerství

Žádné zkušenosti s automaty nemám, ani mě nikdy nenapadlo, že bych to zkusila.

VI. Životní styly mládeže

Dříve jsem vyznávala křesťanství, předtím jsem se zajímala o reggae. Teď se můj život obrátil jiným směrem. Jsem víceméně usedlá, mám ve věcech více jasno, a jiné představy o životě. Takže nyní se neřídím žádným stylem. Jsem ochotna tolerovat jakoukoli skupinu, ale nesmí ubližovat lidem.

VII. Strava, poruchy příjmu potravy

Nestravuji se pravidelně. Není čas, chybí chuť. Najím se, když mám chuť a ne když si myslím, že bych se měla najíst. Někdy jím dvakrát denně, jindy 5x. Vždy ale snídám, protože je pro mě snídaně důležitá, abych vůbec začala fungovat. Teplé jídlo mám jednou denně. Můj jídelníček ovoce neobsahuje snad žádné, třeba jednou za měsíc si dám jablko. Zeleninu jím pouze vařenou a to každý týden. Přibližně dvakrát týdně jím maso. Nejraději mám hovězí, ale máme domácí (od dědy) což je nesrovnatelné s tím z obchodu. Sladké jídla a sladkosti mám velmi ráda. Preferuji spíše domácí stravu, protože restaurace jsou drahé. A ve fast- foodech nejím nikdy. Myslím si, že se stravuji

celkem zdravě, pokud nebudeme brát v úvahu alkohol a cigarety. Nikdy jsem neměla žádné poruchy stravy, ani jsem nebyla obézní. Moje BMI je 22.9.

VIII. Sexuální život

V 17- ti letech jsem měla první pohlavní styk. Poté jsem začala dosti střídat partnery a počet se vyvýšil na 8. Stálého partnera nemám.